ТИНЧЛИК, ЎЗАРО ҲАМКОРЛИК ВИЗИТИ ТУГАДИ

Бутун дунё пролетарлари, бирлашингиз!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

21-ЙИЛ ЧИҚИШИ.

№ 240 (5333).

8 ДЕКАБРЬ ЯКШАНБА

1974 ЙИЛ.

Баҳоси 2 тийин.

УЗБЕКИСТОН КОМПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИДА

ИЖОДКОР ЁШЛАРГА КЎПРОҚ ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ёш бадиий зиёлилар билан ишлашни янада яхшилаш чоралари тўғрисидаги масалани қараб чиқди.

Қабул қилинган қарорда айтиладики, партия, совет, касаба союз ва комсомол органлари, ижодий союзлар ва ташкилотлар, маданият идоралари ва муассасалари адабиёт ва санъатни ривожлантириш масалалари юзасидан партия XXIV съезди ва КПСС Марказий Комитети қарорларини бажара бориб, ёш бадиий зиёлилар билан ишлашни яхшиладилар. Ижодкор ёшларни ғоявийлик, ватанпарварлик, интернационализм руҳида тарбиялаш кучайди, уларнинг ижтимоий-сиёсий активлиги ошди, сафлари анча ўсди, янги бадиий коллективлар барпо этилди.

Адабиёт ва санъат ёш намояндаларининг ғоявий савияси ва профессионал маҳорати муттасил ўсиб бормоқда. Уларнинг кўпчилиги Бутуниттифоқ ва республика мукофотларига сазовор бўлдилар. Ёшлар Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллигини катта-катта ижодий ютуқлар билан нишонладилар.

Ижодий союзлар, маданият идоралари ва муассасалари, бошланғич партия ташкилотлари, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети ҳузуридаги ижодкор ёшлар билан шуғулланувчи кенгаш ёш бадиий зиёлиларнинг ҳар томонлама ўсишига, уларнинг марксизм-ленинизм назариясини, социалистик реализм методини эгаллашига, профессионал маҳоратларини такомиллаштиришларига, ижодий меҳнатларида ёрдам кўрсатишга эътиборни оширдилар.

(Давоми 2-бетда)

СОВЕТ-ФРАНЦИЯ АХБОРОТИ

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари, СССР Олий Совети Президиумининг аъзоси Л. И. Брежнев Франция Республикасининг президенти В. Жискар д'Эстэннинг таклифига биноан 1974 йил 4 декабрдан 7 декабргача Францияга амалий визит қилди.

Рамбуйеда бўлиб ўтган суҳбатларда:

Совет томонидан — КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, Ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири П. А. Абрасимов, СССРнинг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари В. В. Загладин, ТАСС Бош директори Л. М. Замятин, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари А. Г. Ковалев, СССР Ташқи ишлар министрлиги коллегиясининг аъзоси Ю. В. Дубинин;

Франция томонидан — Франция Ташқи ишлар министри Ж. Сованьярг, Экономика ва молия министри Ж. П. Фуркад, Ташқи савдо давлат секретари Н. Сегар, президент маҳкамасининг Бош секретари К. Пьер-Броссолет, Франция Ташқи ишлар министрлигининг Бош секретари Ж. Дэ Курсель, Франциянинг СССРдаги элчиси Ж. Вимон, Франция президентининг маслаҳатчилари Ж. П. Дютэ, К. Гуйу-Бошан, Г. Робен қатнашдилар.

Учрашув Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги муносабатларга хос бўлган дўстлик ва ҳамжиҳатлик руҳида ўтди ва иккала мамлакат ўртасидаги иноқлик ва ҳамкорлик сиёсати давомийлигини тасдиқлади, бу сиёсат шу давлатлар ташқи сиёсатининг асосий таркибий қисмларидан бири ҳамда дунёдаги кескинликни юмшатишни кучайтиришнинг ва халқаро хавфсизликни мустаҳкамлашнинг муҳим доимий омилидир. Л. И. Брежнев билан В. Жискар д'Эстэн иккала томон сиёсий маслаҳатлашувлар тўғрисидаги 1970 йилги протокол ва СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорликнинг 1971 йилги принциплари сингари энг асосий Совет-Франция ҳужжатларига қандай аҳамият бераётганликларини эслатиб ўтдилар.

Томонлар Европадаги вазиятнинг ривожига алоҳида эътибор бердилар. Улар қитъанинг Шарқ ва Ғарбидаги давлатлар ўртасидаги муносабатларнинг яхшиланиши Европанинг халқаро кескинликни юмшатишга ҳисса қўшиш имкониятларини кенгайтираётганлигидан мамнун эканликларини изҳор қилдилар. СССР билан Франция, ўз томонларидан, бундай ривожланишга қулайлик яратиб бериш ва уни рағбатлантириш учун актив куч-ғайрат сарфлай берадилар. Уларнинг фикрича, 1971 йил 3 сентябрдаги тўрт томонлама битим Европадаги вазиятни яхшилашда катта роль ўйнайди.

Европада хавфсизлик ва ҳамкорликка бағишланган кенгашнинг иши қандай бораётганлиги чуқур анализ қилинди. Иккала томон Европадаги кескинликни янада юмшатиш жараёнининг жуда муҳим ҳалқаси бўлган шу кенгашга катта аҳамият бераётганликларини яна бир карра таъкидладилар. Уларнинг фикрича, кенгашнинг муваффақияти Европада ва бутун дунёда тинчликни янада мустаҳкамлашга имкон беради. Томонлар Совет Иттифоқи билан Франция, жумладан, ўз муносабатлари тажрибасига таяниб, ўз ташаббуслари билан ва ўзаро маслаҳатлашувлар йўли билан кенгаш ишига қўшган ва ҳамон қўшаётган ҳиссадан мамнуният изҳор этадилар.

Кенгашнинг Женевадаги иккинчи босқичида, жумладан, кейинги ҳафталарда якунловчи ҳужжатларнинг лойиҳаларини ишлаб чиқиш борасида муҳим силжишга эришилганлигини томонлар қайд этишди. Совет Иттифоқи билан Франция Хельсинкида қабул қилинган кун тартиби доирасида ҳамон бир фикрга келинмаган масалалар хусусида бир фикрга келиш ва шу тариқа кенгашнинг иккинчи босқичини туґаллаш соҳасидаги куч-ғайратларни активлаштиришга аҳд қилганликларини билдирадилар.

Улар шуни қайд этадиларки, кенгашни жуда қисқа муддатда туґаллаш учун, унинг учинчи босқичини олий даражада ўтказиш ва якунловчи ҳужжатларни имзолаш учун яхши шарт-шароитлар яратилган.

Суҳбатларда Яқин Шарқдаги аҳвол ҳам муҳокама қилинди. Томонлар Фаластин халқининг қонуний ҳуқуқларини инобатга олиш хусусида эришилган тараққиётни қайд қилдилар. Уларнинг фикрича, бу ҳуқуқлар БМТнинг тегишли қарорларини бажариш асосида, шу райондаги барча давлатларнинг мустақил яшаш ҳуқуқини ҳурматлаган ҳолда мустаҳкамлаб қўйилиши лозим. Совет Иттифоқи билан Франция Яқин Шарқдаги ҳозирги вазиятдан ташвиш чекмоқдалар, уларнинг фикрича, бу вазият таҳликали хатарларни келтириб чиқариши мумкин. Томонлар 1967 йилда оккупация қилиб олинган ҳамма территориялардаги Исроил қўшинларини олиб чиқиб кетмай туриб ҳамда райондаги давлатлардан ҳар бирининг хавф-хатарсиз ва эътироф этилган чегараларда яшаш ҳуқуқи тан олинмай туриб масалани одилона ва мустаҳкам тинч ҳал этиб бўлмайди, деб ҳамон ҳисобламоқдалар. Шу муносабат билан улар Яқин Шарққа доир Женева сулҳ конференцияси ўз ишини имкони борича тезроқ бошлайди, деб умид изҳор этадилар.

Совет Иттифоқи билан Франция Кипрдаги хавфли вазият сақланиб келаётганлиги хусусида ташвишланаётганликларини билдирадилар. Улар Кипр масаласини бартараф этишга музокаралар йўли билан эришилиши ҳамда Кипр Республикасининг мустақиллиги, суверенитети ва территориал бутунлигини тўла ҳурмат қилиш, хавфсизлик кенгаши билан БМТ Бош Ассамблеясининг Кипрга доир қарорларини қатъият билан бажаришга асосланиш лозим, деган фикрга асосланадилар. Совет Иттифоқи билан Франция Кипр Республикасидаги барча ажнабий қуролли кучлар тезроқ олиб чиқиб кетилишини ва барча қочқинлар хавфсизлик шароитида ўз юртларига қайтарилишини талаб қиладилар.

Ҳинди-Хитойдаги аҳвол кўриб чиқилди. Совет Иттифоқи билан Франция Вьетнамда урушни тўхтатиш ва тинчликни тиклаш тўғрисидаги Париж битимига шу битимни имзолаган ҳамма томонлар қатъий риоя этиши лозим деган фикрни билдирадилар ҳамда Вьентьян битимига ва уни амалга ошириш тўғрисидаги протоколга мувофиқ Лаосда тинчлик ва миллий иноқлик тикланганлиги хусусида мамнуният изҳор қиладилар. Иккала томоннинг фикри шуки, Камбоджа проблемасини Камбоджа халқининг ўзи ажнабийларнинг аралашувисиз бартараф этиши лозим.

Томонлар шуни маълум қиладиларки, қуролсизланиш соҳасидаги ўз куч-ғайратларидан кузатилган мақсад самарали халқаро контроль остида ялпи ва тўла қуролсизланишга эришишдан иборат, ядро қуролини тарк этиш бунинг энг муҳим қисмидир. Шу руҳда СССР билан Франция қуролсизланишга бағишланган жаҳон конференцияси чақирилишини аввалгидек ёқлаб чиқадилар, бунда улар шу конференция инсониятни қурол-яроғларнинг оғир юкидан халос қилиш ишига катта ҳисса қўшиши мумкин, деган фикрга асосланадилар.

Бирлашган Миллатлар Ташкилотини таъсис этиб, унга аъзо бўлган СССР билан Франция шу ташкилот уставининг мақсадлари ва принципларига содиқ бўлиб қолиб, тинчлик ва халқаро хавфсизликни сақлашда бу ташкилот зиммасига юкланган ролнинг муҳимлигини тасдиқлайдилар. Улар ҳамма эътироф этган ва адолатли негизларга асосланган ва ўзининг бутун моҳиятини сақлаб келаётган БМТ уставига садоқатларини ҳам тасдиқлайдилар.

* * *

Томонлар СССР билан Франция ўртасидаги икки томонлама муносабатларни ривожлантиришга жуда муҳим аҳамият бераётганликларини яна бир карра маълум қилдилар. Жумладан, улар дунё проблемалари хусусидаги мунтазам сиёсий маслаҳатлашувларни давом эттириш ниятида эканликларини таъкидладилар ва бундай маслаҳатлашувларни ҳар қандай даражада, айниқса олий даражада ўтказиш Совет — Франция ҳамкорлигининг доимий элименти эканлигини қайд этдилар. Шу билан бирга, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ва Франция президенти ўзларининг амалий учрашуви СССР билан Франция ўртасида дипломатия муносабатлари ўрнатилганлигининг 50 йиллиги билан бир вақтга тўғри келганлигини мамнуният билан таъкидладилар.

Иккала мамлакат ўртасидаги муҳим негизлардан бири бўлган иқтисодий алоқаларни кўриб чиқишга махсус эътибор берилди. Томонлар 1970 йилдан 1974 йилгача бўлган давр ичида товар обороти ўсганлиги, бу эса, иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқ ҳажмини беш йил ичида икки баравар кўпайтириш тўғрисида 1969 йилда белгиланган мақсаддан ўзиб кетиш имконини берганлиги хусусида мамнуният изҳор қилдилар.

Экономика ва саноат соҳасидаги ҳамкорлик экономика ва саноат соҳасида ўн йиллик муддатга мўлжалланган Совет-Франция ҳамкорлигини кучайтириш юзасидан 1973 йил 10 июлда Москвада имзоланган программага мувофиқ ривожланиб бормоқда, шу программанинг аҳамияти яна бир карра таъкидлаб ўтилди. У программани амалга ошириш юзасидан иккала мамлакат ўртасида саноат ҳамкорлигининг кенг миқёси лойиҳалари хусусида шартномалар тузилди.

Ўзаро манфаатли ҳамкорликни мустаҳкамлаш ва кенгайтиришни таъминлаш мақсадида КПСС Марказий Комитети Бош секретари билан Франция президенти 1974 йил 6 декабрда 1975—1979 йиллар мобайнидаги иқтисодий ҳамкорлик тўғрисида битимни имзоладилар. Томонлар бу битимга муҳим аҳамият берадилар.

Шу куни кредит бериш тўғрисидаги битим ҳам имзоланди, бу битим келгуси беш йил мобайнида амалга оширилиши лозим бўлган иқтисодий ҳамкорликнинг энг муҳим лойиҳаларини маблаг билан таъминлаш имконини беради.

СССР билан Франция ўртасидаги иқтисодий муносабатлар соҳасида яхши истиқболлар очилганлигига амин бўлиб ҳамда шу муносабатларни янада кенгайтириш ва ривожлантиришга аҳд қилганликларини изҳор этиб, томонлар Совет-Франция товар оборотини яқин йилларда кўпайтиришнинг янги мақсадларини белгиладилар. Томонлар келгуси беш йил ичида товар оборотини шундан аввалги беш йиллик муддатга нисбатан икки баравар кўпайтиришга ва уни уч баравар кўпайтиришга эришиш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришга ҳамда иккала мамлакат ўртасидаги савдо-сотиқни балансласштириб ривожлантиришни таъминлашга қарор бердилар.

Шу руҳда СССР билан Франция ўртасида саноат соҳасидаги ҳамкорликнинг асосий лойиҳалари, шунингдек энергетика молларини етказиб бериш имкониятлари чуқур кўриб чиқилгандан кейин томонлар ҳамкорликнинг янги лойиҳаларини амалга оширишга кўмаклашиш тўғрисида аҳдлашиб олдилар. Шу мақсадда экономика ва саноат соҳасидаги Совет-Франция ҳамкорлигини кучайтиришнинг ўн йиллик даврига мўлжалланган программасига доир протокол имзоланиб, иккала томон ўртасида келишиб олинган бир қанча қўшимча лойиҳалар унга киритилди. Совет Иттифоқининг Франция учун қўшимча миқдорда табиий газ етказиб бериши тўғрисида (бу 1980 йилдан бошлаб умуман йилига 4 миллиард куб метр газ экспорт қилишни таъминлайди), шунингдек СССРга Франциядан тегишли асбоб-ускуналар етказиб бериш тўғрисидаги битим имзоланганлиги мамнуният билан қайд этилди. Тегишли ташкилотлар ўртасида иккита катта шартнома—Франциядан СССРга газ қувурлари етказиб бериш тўғрисида ва СССРда магнитли ўтказувчи ускуналар заводи қуриш тўғрисида шартномалар тузиш хусусида бир фикрга келинди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари билан Франция президенти Совет-Франция ҳамкорлигининг янги лойиҳаларини амалга ошириш, чунончи, СССРда глинозем ва алюминий ишлаб чиқарадиган комплексни компенсация асосида қуришда француз фирмаларининг қатнашиши, бу ҳақда манфаатдор томонлар ўртасида тегишли протокол имзоланганлиги алоҳида муҳимлигини қайд этдилар. СССРдаги фойдали қазилма конларини, шу жумладан, нефть ва газ конларини ўзлаштиришда, атом энергетикаси соҳасида, шу жумладан, атом реакторлари ишлаб чиқаришда, келишиб олинган шартларда ҳамкорлик қилиш эҳтимоли борлиги, СССРда нефтни қайта ишлаш, химия, нефть химияси, енгил ва озиқ овқат саноатининг бир қанча корхоналари қурилиши учун комплекс асбоб-ускуналар, шунингдек электрон техника етказиб бериш, ҳам шу лойиҳалар жумласига киради. Худди шунингдек, Франциядаги саноат объектлари учун совет асбоб-ускуналарини етказиб беришни кенгайтириш муҳимлиги таъкидланди.

Суҳбатлар давомида иккала мамлакат ўртасидаги маданий ҳамкорлик хусусида батафсил фикрлашиб олинди. Францияда рус тилини ва СССРда француз тилини ўқитишни ривожлантиришга, шунингдек ҳозирги вақтда амалда бўлган илмий ҳамкорлик программаларига алоҳида аҳамият берилаётганлигини иккала томон қайд этди.

Томонлар СССР билан Франция ўртасидаги ҳамкорлик принципларига амал қилиб, ўзаро маданий алоқаларни янада кенгайтиришга баҳамжиҳат интилаётганликларини маълум қилдилар. Маданий ҳамкорлик бўйича Совет-Франция доимий аралаш комиссияси иккала томонни қизиқтирувчи кенг миқёсдаги маданий алоқаларнинг келгуси икки йилга мўлжалланган программасини ишлаб чиқади, бу комиссиянинг сессияси шу йил 11—12 декабрь кунлари Парижда ўтказилади.

Томонлар фан-техника ҳамкорлигини янада ривожлантиришга муҳим аҳамият бераётганлиги таъкидлаб ўтилди. 1966 йил 30 июндаги Совет-Франция битимларига ҳамда фан ва техника соҳасидаги ҳамкорликни кучайтиришнинг 1973 йил 27 июлдаги ўн йиллик программасига мувофиқ илм-фаннинг кўпгина энг муҳим соҳаларида ҳам фундаментал, ҳам амалий тадқиқотларда, жумладан, саноат ҳамкорлигига мўлжалланган алоқалар ва ҳамкорлик амалга оширилади. Шу муносабати билан энергетика проблемаларига, чунончи, атом энергетикасига, юксак энергиялар физикасига, ҳисоблаш машиналаридан фойдаланишга, космосга, океанологияга, атроф-муҳитга, медицинага алоҳида эътибор берилиши лозим.

Томонлар иккала мамлакат қуролли кучлари вакилларининг ўзаро визитларини давом эттириш кераклигини айтдилар. Улар шу дамгача бўлиб ўтган ўзаро визитлар иккала мамлакатнинг қуролли кучларида бир-бирларига нисбатан мавжуд бўлган ҳурмат туйғусини мустаҳкамлаганлигини уқтириб ўтдилар, шунингдек улар тегишли информацияни бир-бирларига топширишга қандай аҳамият бераётганликларини таъкидладилар.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари билан Франция президенти ўтказилган фикрлашувлардан ва суҳбатлар дўстона вазиятда ўтганлигидан мамнуният изҳор қилдилар. Улар амалий учрашувларни давом эттириш зарурлигини якдиллик билан қайд этдилар.

Л. И. Брежнев СССР Олий Совети Президиуми ва Совет ҳукумати номидан Франция президенти В. Жискар д'Эстэнни Совет Иттифоқига расмий визит билан келишга таклиф қилди. Франция президенти бу таклифни мамнуният билан қабул этди.

Суратда: Совет-Франция ҳужжатларини имзолаш пайти. (ТАСС телефотоси).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ЎРТОҚ Ж. МАРШЕ БИЛАН СУҲБАТЛАШДИ

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев 6 декабрь куни Парижда Франция Коммунистик партиясининг Бош секретари Жорж Марше билан суҳбатлашди.

Суҳбат тамом бўлганидан кейин ўртоқларча учрашув бўлиб ўтди ва зиёфат берилди. Учрашув ва зиёфатда Совет томонидан шунингдек, КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети аъзолари П. А. Абрасимов, Н. С. Патоличев, С. В. Червоненко, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзолари А. М. Александров, Г. А. Жуков, В. В. Загладин, Л. М. Замятин, КПСС Марказий Комитети бош секретарининг ёрдамчиси А. И. Блатов; Франция томонидан: ФКП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзолари, Марказий Комитет секретарлари Р. Леруа, Г. Плиссонье, ФКП Марказий Комитетининг аъзолари Ж. Канапа, Ш. Фитерман ҳозир бўлдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежнев турли ижтимоий тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш ленинча принципи асосида халқаро кескинликни янада юмшатиш мақсадида КПСС Марказий Комитети амалга ошираётган тадбирлар тўғрисида Франция Компартиясининг раҳбарларига ахборот берди. КПСС Марказий Комитети совет ва француз халқлари ўртасида, СССР билан Франция ўртасида традиция бўлиб қолган дўстликни ривожлантиришга алоҳида эътибор бераётганлиги таъкидланди.

Француз ўртоқлар суҳбат давомида халқларнинг тинчлик, миллий мустақиллик ва социал тараққиёт йўлида муваффақиятли кураш олиб боришига имкон бераётган КПСС-нинг ташқи сиёсат соҳасидаги фаолиятининг натижаларига юксак баҳо бердилар. Улар ФКП кескинликни юмшатиш ва ҳамкорлик ишига, Франциянинг миллий манфаатларига, Европада тинчлик ва хавфсизлик ишига мос бўлиб тушган муҳим омил сифатида Франция—Совет муносабатларини ривожлантиришга бундан кейин ҳам актив кўмаклашишга қатъий аҳд қилганлигини айтди.

Ўртоқ Л. И. Брежнев КПСС француз коммунистларининг олижаноб, чуқур ватанпарвар ва изчил интернационалистик фаолияти билан қардошларча бирдам эканлигини яна таъкидлади.

Ҳар иккала партия ўртасидаги қардошларча ҳамкорлик Совет Иттифоқи билан Франция халқлари ўртасидаги дўстликни ривожлантиришга самарали таъсир ўтказаётганлиги уқтириб ўтилди ва ҳар иккала партия бу ҳамкорликни бундан буён ҳам ривожлантириш ниятида эканликлари таъкидланди.

Суҳбат ва учрашув самимий дўстлик, бирдамлик, тўла ҳамжиҳатлик вазиятида ўтди. (ТАСС).

Л. И. БРЕЖНЕВНИНГ В. ЖИСКАР д'ЭСТЭН БИЛАН ЯКУНЛОВЧИ СУҲБАТИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 7 декабрь куни Франция президенти В. Жискар д'Эстэн билан якунловчи суҳбат ўтказди. Суҳбатда СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико ва Франция Ташқи ишлар министри Ж. Сованьярг иштирок этдилар.

Ҳар икки томонни қизиқтирувчи халқаро проблемалар юзасидан, шу жумладан қуролсизланишга оид баъзи масалалар юзасидан фикрлашиб олиш давом эттирилди.

Олий даражадаги Совет-Франция тўртинчи учрашуви чоғида олиб борилган музокараларнинг умумий якунлари чиқарилди. Шу билан бирга томонлар эришилган конкрет натижаларга юксак баҳо бердилар. Бу конкрет натижалар Совет-Франция якунловчи ахборотида акс эттирилади.

Л. И. Брежнев билан В. Жискар д'Эстэн бўлиб ўтган суҳбатларнинг ҳаммаси конструктив руҳда ҳамда самимият ва ҳамжиҳатлик вазиятида ўтганлигини мамнуният билан таъкидладилар.

(ТАСС).

ЎРТОҚ Л. И. БРЕЖНЕВ ФРАНЦИЯДАН ЖЎНАБ КЕТДИ

ПАРИЖ, 7 декабрь. (ТАСС махсус мухбирлари). Франция Республикаси президенти В. Жискар д'Эстэн таклифига биноан амалий визит билан Францияда меҳмон бўлиб турган КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев бугун Париждан Ватанига жўнаб кетди.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежневни Орли аэропортида Франция Республикасининг президенти В. Жискар д'Эстэн, Франция Бош министри Ж. Ширак, Ташқи ишлар министри Ж. Сованьярг, Экономика ва молия министри Ж. П. Фуркад, президент маҳкамасининг Бош секретари К. Пьер-Броссолет, Франциянинг СССРдаги элчиси Ж. Вимон узатиб қолдилар.

СССР ва Франция давлат байроқлари билан безатилган фахрий салон биноси олдидаги учиш майдонида фахрий қоровул саф тортиб турди. Миллий гвардия оркестри Совет Иттифоқи ва Франция Республикаси давлат гимнларини ижро этди.

Фахрий салонга тўпланган кишилар КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан Франция президенти В. Жискар д'Эстэнни самимий табрикладилар, уларга гулдасталар тақдим этилди.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, Ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, КПСС Марказий Комитетининг бўлим мудири П. А. Абрасимов, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчилари А. М. Александров, А. И. Блатов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари В. В. Загладин ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга жўнаб кетдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневни аэродромда СССРнинг Франциядаги элчиси С. В. Червоненко, совет элчихонасининг дипломатия ходимлари кузатиб қолдилар.

РАМБУЙЕ МЭРИГА МИННАТДОРЧИЛИК

РАМБУЙЕ, 7 декабрь. (ТАСС махсус мухбирлари). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев Рамбуйе шаҳрининг мэри Жаклинтом-Патенотр хонимга мактуб юборди. Мактубда бундай дейилади: сизнинг шаҳрингиз бизга иккинчи марта самимий меҳмондўстлик кўрсатмоқда. Сизга ва сиз орқали Рамбуйенинг бутун аҳолисига самимий ташаккур билдиришга ҳамда бахт-саодат ва осойишталик тилашга ижозат бергайсиз.

Л. И. БРЕЖНЕВ МОСКВАГА ҚАЙТИБ КЕЛДИ

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев 7 декабрь куни Париждан Москвага қайтиб келди.

Совет Иттифоқининг давлат байроқлари билан безатилган Внуково аэродромида ўртоқ Л. И. Брежневни А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. П. Кириленко, А. Н. Косигин, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, Д. С. Полянский, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев ўртоқлар, КПСС Марказий Комитетининг аъзолари Б. П. Бугаев, В. В. Кузнецов, И. Т. Новиков, Г. С. Павлов, Н. А. Тихонов, Г. Э. Цуканов, Н. А. Шчелоков, КПСС Марказий Комитети аъзолигига кандидат С. К. Цвигун, КПСС Марказий Ревизия комиссиясининг аъзоси К. М. Боголюбов, КПСС Марказий Комитети бўлим мудирининг ўринбосари В. С. Шапошников кутиб олдилар.

КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, Л. И. Брежневнинг Францияга қилган сафарида унга ҳамроҳлик қилган расмий кишилар ўртоқ Л. И. Брежнев билан бирга Москвага қайтиб келдилар.

Аэродромда кутиб олувчилар орасида Франциянинг Совет Иттифоқидаги муваққат ишлар вакили Ф. Юссон, Франциянинг СССРдаги элчихонаси дипломатия ходимлари бор эди.

(ТАСС).

ИЖОДКОР ЁШЛАРГА КЎПРОҚ ЭЪТИБОР БЕРАЙЛИК

(Боши 1-бетда).

Шу билан бирга Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети таъкидладики, ёш бадиий зиёлилар билан ишлашда камчиликлар ҳам бор. Бу иш ҳамон мунтазам равишда олиб борилмаётир, бундай ишларни перспектив планлаштиришга тегишли аҳамият берилмаётир. Ижодий коллективлар ва ташкилотларда ёш бадиий зиёлиларни ғоявий тарбиялаш ва профессионал маҳоратини ошириш масалалари камдан-кам кўриб чиқилади.

Ижодкор ёшларни сиёсий руҳда тарбиялаш, ғоявий ва синфий жиҳатдан чиниқтиришнинг ҳамма хилма-хил формаларидан етарли фойдаланилмаяпти. Ижодкор ёшлар кечки марксизм-ленинизм университетлари ва сиёсий ўқишнинг бошқа бўғинларига дуруст жалб этилмаяпти. Партия ва комсомол комитетларининг раҳбарлари партиянинг ички ва ташқи сиёсати, мамлакатдаги иқтисодий ва маданий қурилиш, халқни коммунистик руҳда тарбиялашда адабиёт ва санъатнинг роли масалалари юзасидан ижодкор ёшлар олдида камдан-кам чиқиб гапирадилар.

Ижодий союзлар, маданият идоралари ва муассасалари, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети ҳузуридаги ижодкор ёшлар билан шуғулланувчи кенгаш истеъдодли ёшларни излашга, уларни танлаб, тегишли ўқув юртларига юборишга, бадиий кадрларнинг профессионал маҳоратини оширишга тегишли эътибор бермаяпти. Ёшларнинг турли конкурс ва фестиваллари программаларига юксак талабчанлик қилинмаяпти. Ёш мутахассисларни малака ошириш институтларига, мамлакатнинг етакчи бадиий коллективларига стажировкадан ўтишга бориб туриш имкониятларидан тўла фойдаланилмаяпти. Адабиёт ва санъат таниқли усталарининг ёш ходимлар устидан оталиғи, шунингдек ёшларни ижодий союзларга киришга тайёрлаш етарлича ташкил этилмаган.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети яна шуларни уқтирадики, республика ва область газеталари, «Шарқ юлдузи» ва «Звезда Востока» журналлари, бошқа нашрлар авторлар ижодиётини пропаганда қилиш билан етарлича шуғулланмаяпти. Бадиий ёшлар ижодиётига бағишланган мақола, тақриз ва обзорларни босиб чиқариш ишлари етарлича яхши эмас, ёш авторлар асарларини ва хусусан биринчи китобларини нашр этиш масалалари доимо тўғри ҳал этиляпти, деб бўлмайди. Ёшлар учун, айниқса бадиий олий ўқув юртларини битирган ёшлар учун тегишли маданий-маиший ва уй-жой шароитлари яратишдаги камчиликлар санъат муассасаларида кадрлар қўнимсизлигини анчагина ошириб юборяпти.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети республика бадиий зиёлиларининг ҳар томонлама ўсишига, муносиб ижодий ўринбосарлар тарбиялашга жуда катта эътибор бериб, область, шаҳар, район партия комитетларига, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кинематография, телевидение ва радио эшиттириш, нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари давлат комитетларига, республика, область газета ва журналларининг редакцияларига ёш бадиий зиёлилар билан ишлашни тубдан яхшилаш юзасидан комплекс тадбирлар ўтказиш планини 1975 йилнинг 1 январигача ишлаб чиқиш ва шу планнинг амалга оширилиши аниқ назорат этиб турилишини таъминлаш вазифасини топширди.

Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетига, ижодий союзлар ва ташкилотларга республикадаги тегишли маданият идоралари ва муассасаларининг иштирокида ёш бадиий зиёлилар билан ишлашни яхшилаш масаласи юзасидан 1975 йилнинг февралида қўшма пленум ўтказиш тавсия этилди.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область, шаҳар ва район партия комитетлари ижодий союзлар, маданият органлари, бошланғич партия ташкилотларига раҳбарлик даражасини ошириш, уларнинг ижодий ёшлар билан олиб борадиган ишларини перспектив планлаштириш асосида собитқадам ва изчиллик билан ўтказилишига кунт билан эришиб бориш вазифасини топширди. Ёш ижодий ходимлар учун марксизм-ленинизм эстетикаси масалалари юзасидан доимий ишловчи семинарлар ташкил этилсин, ёшларнинг сиёсий маориф ҳамма формаларига тўла жалб этилиши таъминлансин, улар марксизм-ленинизм кечки университетларига кенгроқ кўламда жалб этилсин. Ёш авторлар ва ижрочиларнинг ижодий кечалари, партия, комсомол ва совет органлари раҳбарлари, фан, адабиёт ва санъат етакчи арбоблари билан ижодий ёшларнинг КПСС ички ва ташқи сиёсати, марксизм-ленинизм эстетикаси, халқни коммунистик руҳда тарбиялашда, буржуа ва ревизионистик иделогиясига қарши курашда адабиёт ва санъатнинг роли масалалари юзасидан учрашувлари мунтазам равишда ўтказиб турилсин.

Ўзбекистоннинг ижодий союзлари ва ташкилотларига, Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитетига, Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига, Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг кинематография, телевидение ва радио эшиттириш, нашриёт, полиграфия ва китоб савдоси ишлари Давлат комитетларига, бошланғич партия ташкилотларига:

— Ўзбекистон комсомоли Марказий Комитети ҳузуридаги ижодкор ёшлар билан шуғулланувчи кенгаш ишини яхшилаш;

— ёш ижодкор ходимларни оталиққа олишни ташкил этиш;

— республика ва мамлакат етакчи адабиёт ва санъат арбоблари иштироки билан Ўзбекистон ижодкор ёшлари республика слётларини, ёш адабий-бадиий танқидчилар конференцияларини мунтазам равишда ўтказиб туриш;

— республиканинг ёш ижодкор ходимлари ва олий бадиий ўқув юртларини битириб чиққан талантли ёшларнинг профессионал маҳоратини марказий малака ошириш институтларида, мамлакат етакчи санъат арбоблари раҳбарлигида стажировкадан ўтказиб, такомиллаштириш планини ишлаб чиқиш;

— ишчилар синфи ва колхозчи деҳқонлар тўғрисида асарлар яратиш учун ёш ёзувчилар, рассомлар, композиторларни меҳнат коллективларига кўпроқ юбориб туриш;

— ижодкор ёшлар учун ўтказилувчи конкурслар системасини тартибга солиш мақсадларида ижодкор ёшларнинг адабиёт, кино, театр, музика санъати, тасвирий санъат, халқ амалий санъати, архитектура ва адабий-бадиий танқид юзасидан республика ва область конкурслари низомини ишлаб чиқиш;

— ёшларнинг биринчи асарларини рағбатлантириш учун 1975 йилдан бошлаб адабиёт, театр санъати, вокал, музика композицияси, тасвирий санъат, кино санъати ва архитектура юзасидан мукофотлар таъсис этиш;

— Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг гуманитар фанлар институтлари, Ҳамза номли санъатшунослик институти ва Ўзбекистон ССР Маданият министрлигининг бадиий олий ўқув юртлари иштирокида ёш ижодкор ходимларнинг асарларини тақриз қилиш ва кенг оммавий муҳокама этилишини таъминлаш таклиф этилди.

— Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети адабий-бадиий ва ижтимоий-сиёсий журналларнинг редакцияларига, республика ва область газеталарининг редакцияларига ёш авторлар асарларини, шунингдек ижодий ёшлар конкурсларининг якунлари тўғрисидаги материалларни босиб туриш учун доимий рубрикалар жорий этишни таклиф этди. «Саодат», «Гулистон», «Шарқ Юлдузи» ва «Звезда Востока» журналлари ҳар йили битта сонини адабиёт ва санъат ёш намояндалари ижодиётига бағишласин.

1975 йилдан бошлаб, ёш адиблар энг яхши асарларининг йиллик тўпламларини нашр этиш, уларнинг таржимаи ҳолларини бериб бориш мўлжалланади. Ёш авторларнинг нашр этилувчи асарлари сонини кўпайтириш, шунингдек биринчи асарлари ўз вақтида босиб чиқарилишини таъминлаш зарур.

Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг телевидение ва радио эшиттириш Давлат комитетига ёш бадиий зиёлилар ижодиёти пропагандасини кучайтириш, адабиёт ва санъат ёш ходимлари биринчи асарларини эшиттиришни мунтазам равишда ташкил этиш, ёшларнинг конкурс якунларини жамоатчиликка доимо маълум қилиб туриш таклиф этилди. Ўзбекистон ижодий союзлари, театр жамияти, ижодий уйлар, пропаганда бюролари ўз фаолиятини яхшиласинлар, уларнинг ёшлар билан ишлаши планли бўлишини таъминласинлар, ёшларни ижодий союзларга киришга тайёрлаш тубдан яхшилансин.

Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети область, шаҳар, район партия комитетларига, Қорақалпоғистон АССР Министрлар Советига, область ижроия комитетларига, Тошкент шаҳар ижроия комитетига, Ўзбекистон ССР Маданият министрлигига, ижодий союзларга ёш маданият ходимлари учун зарур маданий-маиший ва уй-жой шароитларини яратиш юзасидан қўшимча чораларни амалга ошириш вазифаларини топширди.

ПОЙТАХТИМИЗдаги «Подъёмник» заводида ишлаб чиқарилаётган осма кранлар иттифоқимизнинг барча шаҳарлари, шунингдек 16 та чет эл мамлакатларига юборилмоқда. Мана бу беш тонналик кран мосламасини эса Россия Федерацияси қурилишлари кутмоқда.

Р. Шамсутдинов фотоси, (ЎзТАГ).

ИЖОДКОРЛАР ҲИССАСИ

Ихтирочи ва рационализаторларнинг ишлаб чиқаришда юксак меҳнат унумдорлигига эришиш, план ва мажбуриятларни муддатидан илгари адо этишга қўшадиган ҳиссалари катта. Шунинг учун ҳам Олмалиқ шаҳри корхоналарида ана шу ижодкорларнинг янгидан-янги таклифларини жорий этишга эътибор берилмоқда.

Шаҳар саноат ходимларининг 10 ойлик давлат планларини муддатидан олдин бажаришига техника ижодкорлари муносиб ҳисса қўшдилар. Йил бошидан бери 18 миллион киловатт-соат электр энергияси ва 250 минг сўмлик турли материаллар тежаб қолинди.

Ихтирочи ва рационализаторларнинг ярмидан кўпи комсомол ёшидаги ёшлар бўлиши яна ҳам қувонарлидир. Жумладан, кон-металлургия комбинатининг ўзида 200 дан ортиқ ёш рационализатор меҳнат қилмоқда. Уларнинг бу йил ишлаб чиқаришга жорий этган таклифларидан келаётган иқтисодий фойда 100 минг сўмдан ошиб кетди.

Л. И. БРЕЖНЕВ ВА В. д'ЭСТЭННИНГ ЖУРНАЛИСТЛАР БИЛАН СУҲБАТИ

ПАРИЖ, 7 декабрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва Франция Республикасининг президенти В. Жискар д'Эстэн Л. И. Брежнев самолётда Москвага учиб кетиш олдидан совет ва француз журналистлари билан суҳбатлашдилар.

Л. И. Брежнев бундай деди: Рамбуйеда Франция президенти билан қилган суҳбатларимнинг моҳияти ва аҳамияти сиёсий ва иқтисодий соҳада ҳам, маданият соҳасида Совет-Франция муносабатларини янада кучайтиришдан иборатдир.

Биз Францияга, деди Л. И. Брежнев, эзгу ниятлар билан келдик ва қилинган иш натижаларидан тўла мамнун ҳолда жўнаб кетмоқдамиз. Айтишим мумкинки, музокаралар яхши ва самарали бўлди. Бу—реалистик ва конструктив музокаралар эди. Бу музокаралар ҳамжиҳатлик, иноқлик ва ҳамкорлик руҳида ўтди. Шу музокараларнинг энг муҳим натижалари Совет-Франция қўшма ҳужжатида қайд қилинди. Бу ҳужжат—ахборот—бугун матбуотда эълон қилинади. Учрашувнинг катта аҳамиятга эга бўлганлиги шу ахборотдан тўла кўриниб турибди.

Сўнгра Л. И. Брежнев журналистларга Франция президенти В. Жискар д'Эстэнни расмий визит билан Совет Иттифоқига келишга таклиф этганлигини ва президент бу таклифни қабул қилганлигини айтди. Совет Иттифоқида президентга катта илтифот ва меҳмондўстлик кўрсатилади.

Л. И. Брежнев журналистлар билан хайрлаша туриб, визитни ва бўлиб ўтган музокараларни кенг ва объектив ёритганликлари учун уларга ташаккур билдирди.

Франция президенти В. Жискар д'Эстэн журналистларга мурожаат қилиб бундай деди: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев ва мен уч кун давомида ғоят фойдали музокаралар олиб бордик. Биз жамийки муҳим жаҳон проблемаларини ҳам, шунингдек икки томонлама муносабатларнинг асосий масалаларини ҳам кўриб чиқдик. Биз ана шу проблемалар юзасидан қарашларимиз бир-бирига яқин эканлигини таъкидлаб ўта олдик.

Мен аминманки, деди сўнгра у, Л. И. Брежневнинг визити Совет Иттифоқи билан Франция ўртасидаги ҳамкорликни мустаҳкамлабгина қолмай, шу билан бирга, бу ҳамкорликка ҳар икки мамлакатларимиз манфаатларини кўзлаб, тинчлик иши манфаатларини кўзлаб янги кўлам ҳам бағишлади.

Франция президенти келгуси йили Совет Иттифоқига келиш тўғрисидаги Л. И. Брежнев таклифини қабул қилганлигини журналистларга айтди.

Мен сизларга шуни айтмоқчиманки, деб давом этди у, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан олиб борилган музокараларнинг самимийлиги, соддалиги ва ошкоралигидан ғоят мамнунман.

ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ПРЕЗИДЕНТИ ЖАНОБ ВАЛЕРИ ЖИСКАР д'ЭСТЭН ХАЗРАТИ ОЛИЙЛАРИГА

ПАРИЖ, ЕЛИСЕИ САРОЙИ.

Президент жаноблари, ажойиб мамлакатингиз билан хайрлашув чоғида бизга кўрсатган илтифотингиз ва меҳмондўстлигингиз учун шахсан ўз номимдан ва барча ўртоқлар номидан сизга самимий миннатдорчилик изҳор этишга ижозат бергайсиз.

Учрашувларимиз ва суҳбатларимизни якунлаб, биз Рамбуйеда Совет-Франция дўстлигини янада мустаҳкамлаш учун яхши негизлар яратилганига яна бир бор ишонч ҳосил қилмоқдамиз. Аминманки, келгуси йиллар ҳар икки мамлакат халқларининг бахт-асодати йўлида, Европада ва бутун дунёда тинчлик йўлида Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида ҳар томонлама ҳамкорликнинг янада юксалиши билан нишонланади.

Президент жаноблари, сизга ва бутун француз халқига энг яхши тилаклар ва табриклар йўллайман.

Л. БРЕЖНЕВ.

«ИЛ-62» самолёти борти.
1974 йил 7 декабрь.

В. ЖИСКАР д'ЭСТЭН БАЁНОТИ

ПАРИЖ, 7 декабрь. (ТАСС). Франция президенти В. Жискар д'Эстэн КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев билан олиб борган музокаралари тўғрисида Франция радиоси ва телевидениеси орқали сўзлаб, баёнот берди.

Биз Л. И. Брежнев билан бирга, деди у, умумий қизиқишга сазовор бўлган барча проблемаларни муҳокама қилдик, яъни Франция билан Совет Иттифоқи ўртасидаги муносабатларнинг икки томонлама проблемаларини, шу билан бирга иккала мамлакатларимизга тааллуқли бўлган муҳим халқаро проблемаларни муҳокама қилдик. Биз ана шу масалаларнинг ҳаммаси юзасидан бир фикрга келдик.

Икки томонлама проблемалар юзасидан битимлар тузилди. Бу битимлар Франция-Совет иқтисодий ҳамкорлигини анча ривожлантириш негизларига тааллуқлидир. Сизлар биласизки, деди президент, бу иш билан мен шахсан алоқадорман, чунки бундан 12 йил муқаддам Совет Иттифоқи билан Франция ўртасида иқтисодий ҳамкорликнинг кашшофи бўлган эдим. Мамлакатларимиз йирик саноатга ва катта бир-бирини ўзаро тўлдирадиган воситаларга эгадир, биз эндиликда иқтисодий ҳамкорликнинг анча юқори даражасига эришамиз.

Биз капитал ҳаражатларнинг бир қатор катта лойиҳаларини кўзда тутдик, жумладан Франция Совет Иттифоқига капитал ускуналар харид қилиш учун катта кредит беришини кўзда тутдик. Биз газ ва нефть соҳасида ҳамкорлик қилишни назарда тутдик.

В. Жискар д'Эстэн яна қуйидагиларни таъкидлади: муҳим халқаро проблемаларни, яъни Европада хавфсизлик ёки, Яқин Шарқдаги аҳволга доир, бутун дунёда тинчлик проблемасини муҳокама қилдик. Биз жаҳоннинг ана шу районларидаги аҳволни ғоят муфассал, чуқур таҳлил қилиб чиқдик. Бизнинг ахборотимизда Совет Иттифоқи билан Франциянинг жуда муҳим масалалар юзасидан нуқтаи-назарларнинг мослиги таъкидланади.

„СОЮЗ-16" УЧМОҚДА

УЧИШНИ БОШҚАРИШ МАРКАЗИ, 7 декабрь. (ТАСС). «Союз-16» космик кемаси ҳамон учмоқда. Кема Москва вақти билан соат 12 гача ер атрофини 81 марта айланиб чиқди.

Космонавтлар А. В. Филипченко ва Н. Н. Рукавишников учиш чоғида туташтирувчи агрегат автомат системалари ва айрим узелларини синашни давом эттирдилар, биологик экспериментлар ўтказдилар.

68- ва 69-айланишларда узунлиги 30 минг километрга яқин трассада қутбланган ёруғликда кундузи уфқ манзарасининг фотосурати олинди. Космонавтлар келгусида биргалашиб учиш чоғида ўтказиладиган «Сунъий қуёш тутилиши» эксперименти учун асосий ускуна элементларини реал космик учиш шароитларида текшириб кўриш мақсадида юлдузли осмоннинг танлаб олинган участкасини фотосуратга туширдилар.

Кема экипажи ерга тушишга тайёргарлик кўра бошлади. Бошқариш, энергия билан таъминлаш системалари, мотор установкалар текшириб чиқиляпти, илмий-тадқиқот материалларини қайтаришга тайёрланмоқда. Учиш программасига мувофиқ бўлмалардаги босим симоб устунининг 760 миллиметрига қадар кўтарилди.

Кеманинг ҳамма системалари нормал ишлаб турибди. А. В. Филипченко ва Н. Н. Рукавишниковнинг сиҳат-саломатликлари яхши, шунингдек улар ўзларини яхши ҳис қилмоқдалар. Учиш давом этмоқда.

Дунё хабарлари

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

„ДЎСТЛИК — ЖОНАЖОН ИШИМИЗ"

БЕРЛИН, 6 декабрь. (ТАСС). Берлиндаги «Интернациональ» кинотеатрида «Фройндшафт, Дўстлик — жонажон ишимиз» номли ҳужжатли кинофильм биринчи марта тантанали вазиятда кўрсатилди. «ДЕФА» киностудияси ишлаган бу рангли фильм ГДР ташкил топганлигининг 25 йиллигига бағишланган тантаналар ҳақида ва бу тантаналарда КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев бошчилигидаги совет партия-ҳукумат делегациясининг иштироки тўғрисида ҳикоя қилади.

Кинофильм премьерасида ГБСП Марказий Комитети Сиёсий бюросининг аъзоси Э. Мюккенбергер, ГБСП Марказий Комитети аъзоси А. Абуш, Германия-Совет дўстлиги жамиятининг Бош секретари К. Тиме, Берлин жамоатчилигининг намояндалари ҳозир бўлдилар.

Залдагилар кинофильмни мароқ билан томоша қилдилар.

ШАРТНОМА ИМЗОЛАНДИ

ҚОҲИРА, 7 декабрь. (ТАСС). Сувайш канали маъмурияти правлениесининг вакиллари билан Япониянинг «Пента оушн констракшн» компанияси вакиллари каналини чуқурлаштириш ва кенгайтириш ишларини бажариш тўғрисида тузилган шартномани имзоладилар. 3 йилдан кўпроқ чўзиладиган ишлар қиймати 140 миллион долларга боради.

Шу ишлар бажарилиб бўлгач, каналдан 150 минг тоннажли танкерлар (нефть ташувчи кемалар) ўта оладиган бўлади.

3,7 МИЛЛИОН ЧЕТ ЭЛЛИК ТУРИСТ

БУХАРЕСТ, 6 декабрь. (ТАСС). Йил бошидан буён Руминияда салкам 3.7 миллион чет эллик турист бўлди. Улар машҳур Мамая, Эфория, Мангалия курортлари ва Қора денгиз соҳилидаги бошқа дам олиш жойларидан ташқари Карпат тоғларида, Трансильванияда бўлдилар, Дунай дарёси бўйлаб сайр қилдилар.

Руминиядаги кўпгина курортлар ҳозир ҳам очиқ. Сўнгги йилларда мамлакат санаторийлари ва меҳмонхоналаридаги ўринлар сони анча кўпайиб ҳозирги вақтда 150 минг кишини ташкил этади.

П. Э. ТРЮДОНИНГ МАТБУОТ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

ВАШИНГТОН, 6 декабрь. (ТАСС). КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежнев билан АҚШ президенти Ж. Форднинг Владивосток районидаги учрашуви кескинликни юмшатиш сиёсатини давом эттиришнинг энг яхши намойишидир. Бу ерга расмий визит билан келган Канада Бош министри П. Э. Трюдо яқинда юксак даражада ўтказилган Совет—Америка музокараларининг аҳамиятига шундай деб баҳо берди.

П. Трюдо матбуот конференциясида сўзга чиқиб, Канада Л. И. Брежнев билан Ж. Форд ўртасидаги учрашувларнинг якунларини айниқса томонларнинг стратегик қурол-яроғларни янада чеклаш тадбирлари тўғрисида келишиб олганликларини табриклайди, деди.

П. Э. Трюдо Оқ уйда АҚШ президенти билан бўлиб ўтган фикрлашувларига тўхталиб, улар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир масалаларни ва халқаро проблемаларни муҳокама қилганликларини айтди. Канада Бош министри ҳар иккала мамлакат ўртасида муайян масалаларда ва биринчи навбатда энергетика ресурслари ҳамда савдо-сотиқ масалаларига доир бир қанча ихтилофлар борлигини қайд қилди.

СОЦИАЛИСТИК Чехословакия халқи халоскор Совет Армиясини доимо ҳурматлайди. Улар ватан озодлиги йўлида бу ерда 143 минг совет жангчиси ўз ҳаётини қурбон қилганини ҳеч қачон унутмайдилар. Фақат биргина Словакияда Совет Армияси жангчиларига 800 дан ортиқ катта-кичик ёдгорликлар ўрнатилган. Суратда: Братислава шаҳридаги Славин тепалигида совет жангчисига ўрнатилган ёдгорлик.

В. Мастюков фотоси, ТАСС фотохроникаси.

Г. Шмидтнинг АҚШга сафари

ВАШИНГТОН, 6 декабрь. (ТАСС). Оқ уйда АҚШ президенти Ж. Форд ва расмий визит билан Вашингтонга келган ГФР канцлери Г. Шмидт ўртасида музокаралар бошланди. Музокараларда АҚШ давлат секретари Г. Киссинжер ва ГФР Ташқи ишлар министри Г. -Д. Геншер қатнашмоқдалар.

Музокараларнинг кун тартибида кўпгина масалалар, чунончи, Шарқ билан Ғарб ўртасидаги музокараларнинг аҳволига, Европадаги хавфсизликка, Яқин Шарқдаги аҳволга, иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларга доир масалалар бор.

Президент Ж. Форд Г. Шмидт билан учрашув чоғида сўзга чиқиб, музокаралар ғарб мамлакатлари пулнинг қадрсизланиши, иқтисодий тушкунлик, энергия танқислиги кучайиб бориши каби проблемалар билан дуч келган бир пайтда ўтаётганлигини уқтириб ўтди.

Канцлер Г. Шмидт ўзининг жавоб нутқида Ғарб дунёси олдида турган иқтисодий ва энергетика проблемалари «ғоят хавфли» эканлигини уқтириб ўтди.

Американинг дипломатия доиралари экономиканинг мураккаблашаётган проблемалари ва энергия танқислиги икки кун давом этадиган музокараларда энг муҳим ўринлардан бирини эгаллаcа керак, деб таъкидламоқдалар.

ДАНИЯДА МУДДАТИДАН ИЛГАРИ САЙЛОВ

КОПЕНГАГЕН, 6 декабрь. ТАСС мухбири В. Петров хабар беради:

Дания Бош министри П. Хартлинг 9 январда парламентга муддатидан илгари сайлов ўтказилишини эълон қилди. У парламентда кескин мунозаралар тамом бўлгандан кейин шуни маълум қилди. Ана шу мунозаралар давомида мамлакатда иқтисодий кризисни бартараф этишнинг ҳукумат томонидан тақдим этилган комплекс программасини парламентда кўпчилик партиялар рад этди.

Дания умумий бозорга қўшилгандан кейин шу билан иккинчи марта ҳукумат кризиси юз бермоқда. Ўтган вақт мобайнида мамлакатнинг иқтисодий ва молиявий аҳволи жуда ёмонлашди. Нарх-наво ва ишсизлар сони сира кўрилмаган суръатлар билан ошиб бормоқда. Сўнгги маълумотларга қараганда, мамлакатдаги ишсизларнинг умумий сони 110 минг кишидан ошади.

Ҳукуматнинг мамлакат олдида турган проблемаларни меҳнаткашлар ҳисобига ҳал этишга интилаётганлиги даниялйкларнинг норозилигига сабаб бўлмоқда. Ўтган ойнинг охирларида улар П. Хартлинг бошлиқ ҳукуматнинг иқтисодий сиёсатига қарши оммавий норозилик намойиши ўтказдилар.

Дания касаба союзлари ва Коммунистик партия меҳнаткашларнинг ўз ҳуқуқлари учун олиб бораётган курашида катта роль ўйнамоқда, мамлакатнинг ишчилар синфи ўртасида уларнинг обрўйи тинмай ошиб бормоқда.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Иқтисодий билимлар университети

РИВОЖЛАНГАН СОЦИАЛИЗМ ШАРОИТИДА ҚАРДОШ РЕСПУБЛИКАЛАР ҲАМКОРЛИГИ

ИҚТИСОДИЙ МУНОСАБАТЛАРНИНГ ЯНГИЧА ТИПИ

КПСС XXIV съездининг тарихий қарорларида СССР халқлари ленинча дўстлигини, уларнинг ўзаро иқтисодий ёрдами ва ҳар томонлама қардошларча ҳамкорлигини янада мустаҳкамлаш масалаларига катта эътибор берилган.

СЪЕЗДГА қилган ҳисобот докладида ўртоқ Л. И. Брежнев таъкидлаганидек, **«партия раҳбарлигида қардош совет республикаларидан ҳар бирини ҳар томонлама ривожлантириш йўлида, мамлакатимиздаги миллатлар ва элатларни бир-бири билан аста-секин яқинлаштириб бориш йўлида янги қадамлар қўйилди. Бу яқинлашув миллий хусусиятларни эътибор билан ҳисобга олиш, социалистик миллий маданиятларни ривожлантириш жараёнида содир бўлмоқда. Бутун иттифоқимизнинг муштарак манфаатларини ҳам, ундаги ҳар бир республиканинг манфаатларини ҳам доим ҳисобга олиш — партиянинг бу масаладаги сиёсатининг моҳиятидир».**

Халқларнинг иқтисодий ҳамкорлиги ва бир-бирига ўзаро ёрдами социализм ва коммунизм қурилишининг муҳим қонунияти бўлиб, хўжаликни юритиш социалистик системасининг капиталистик системага нисбатан энг муҳим афзалликларидан бири ҳисобланади. Бундай ҳамкорлик умуман мамлакатнинг ҳамда ҳар бир иттифоқчи республиканинг иқтисодий ўсиш суръатларини тезлаштиришга имкон беради. Экономикани социалистик асосда қайта ўзгартиришда халқларнинг иқтисодий ҳамкорлик ва бир-бирига ўзаро ёрдамининг роли Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикалари мисолида яққол намоён бўлди. Бу республикалар ўзининг тарихий тараққиётида буржуазиягача бўлган муносабатлардан социализмга ўтдилар, бунда мамлакатимиздаги бир мунча тараққий қилган халқларнинг ёрдами ва мададига таяндилар.

Ривожланган социализм шароитида ижтимоий мулкчилик базасида халқлар ўртасида иқтисодий муносабатларнинг тамомила янги типи вужудга келади. Социализмда барча халқлар, районлар, республикалар объектив жиҳатдан тенг шароитда бўладилар. Бу мулкчиликнинг ижтимоий формасидан, ягона сиёсий тузум, мақсад ва вазифаларнинг бирлиги, манфаатларнинг умумийлигидан келиб чиқади.

Республикалар ўртасида иқтисодий муносабатларнинг социалистик типи ўзининг ривожланиши ва такомиллашувида биринчидан, бир мунча ривожланган республикаларнинг камроқ тараққий қилган республикаларга беғараз ёрдамида, иккинчидан, уларнинг қардошларча бир-бирига кўмагида кўринади.

Ҳар бир республиканинг хўжалиги — ягона социалистик халқ хўжалигининг ажралмас қисми бўлиб, у меҳнатнинг республикалараро планли социалистик тақсимоти системасига киради. Совет республикалари ўртасида ўзаро ёрдам ва биродарларча ҳамкорлик муносабатлари объектив равишда ўрнатилади.

В. И. Ленин мамлакатимиз халқларининг қардошларча ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдами масалаларига алоҳида эътибор берган эди. У «...совет республикалари ҳарбий ва иқтисодий жиҳатдан иттифоқ тузмаса, ҳарбий жиҳатдан беқиёс кучли бўлган бутун дунё империалистик давлатлари билан қуршалган бу совет республикаларининг яшашини ҳимоя қилиш мумкин эмас», деб уқтирган эди.

В. И. Ленин яна шуни кўрсатиб ўтган эдики, республикалар ўртасидаги ўзаро муносабатлар тўлиқ ишонч асосида қурилиши, ихтиёрий розилик билан бўлиб, бир миллатнинг иккинчи миллат устидан зўрлик қилишига йўл қўймаслиги лозим.

Халқларнинг иқтисодий ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдами социалистик ишлаб чиқариш муносабатлари табиатини ифодалаши билан бирга бир вақтлар қолоқ ҳисобланган республикаларда ижтимоий ишлаб чиқаришнинг янги, прогрессив структурасини вужудга келтириш ва ривожлантиришда муҳим роль ўйнайди. Бу ишлаб чиқариш воситаларини ишлаб чиқарувчи соҳаларни, жумладан энергетика, химия, машинасозликни ривожлантириш билан боғлангандир. Бу соҳаларнинг маҳсулоти халқ хўжалигини техникавий жиҳозлаш учун зарурдир.

Хўжалик ҳаётининг ҳамма соҳаларида кенг ҳамкорлик қилиш жараёнида мамлакатнинг иқтисодий қудрати мустаҳкамланиб боради.

Совет республикалари иқтисодий ҳамкорлиги ривожланишининг объектив жараёни планли ва илмий асосланган характерга эга. У ҳар бир республиканинг, умуман мамлакатнинг социализм ва коммунизм моддий техника базасини қуриш учун ички резервлардан максимал фойдаланишига имкон беради.

Халқларнинг чинакам тараққиёти манфаатлари йўлида онгли равишда қўлланиладиган иқтисодий ёрдам қандай роль ўйнаши мумкинлигини совет шарқи республикаларининг тарихий тажрибаси кўрсатиб турибди. Бу республикаларнинг халқлари ривожланишнинг капиталистик босқичини четлаб социализмга келдилар, уларга ленинча Коммунистик партия раҳбарлигида ғолиб чиққан рус пролетариати ҳар томонлама ёрдам берди.

В. И. Ленин, республикаларнинг мустаҳкам иттифоқи бўлмаса, мамлакатни ташқи душманлардан сақлаб қолиш мумкин эмаслиги билан бир қаторда уруш натижасида издан чиққан экономикани тиклаш, меҳнаткашларнинг аҳволини яхшилаш, умумий бир план билан тартибга солиб турадиган социалистик хўжаликни вужудга келтириш мумкин эмаслигини кўрсатган эди.

СССР ташкил қилингандан сўнг республикалар биргалашиб, умумий план бўйича бирлашган ресурслардан фойдалана бошладилар, ишлаб чиқаришни рационал жойлаштириб, табиий бойликларни планли асосда ўзлаштиришга киришдилар, республикалараро меҳнат тақсимотини ва ўзаро иқтисодий алоқаларни ривожлантира бошладилар. Моддий ресурсларни бутун давлат миқёсларида планли қайта тақсимлаш йўли билангина илгари қолоқ бўлган республика экономикасини мамлакатларнинг илғор районлари даражасига етказиб олиш мумкин эди. Социализм шароитида марказлашган планлаштириш ва раҳбарлик методларидан самарали фойдаланиш туфайли бу вазифани ҳал этиш мумкин бўлди.

Совет республикаларининг йирик иттифоқ давлатига бирлашуви иқтисодий алоқалар, ҳамкорлик ва ўзаро ёрдамни ривожлантириш учун имкониятларни беқиёс кўпайтириб юборди. Ўз тараққиётида илгарилаб кетган халқлар социализм йўлига ўтган қолоқ миллат ва элатларга беғараз ёрдам беришни, уларга йирик социалистик ишлаб чиқаришни йўлга қўйишда кўмаклашишни ўзларининг интернационал бурчи деб билдилар. Бу нарса жуда мураккаб хўжалик вазифасини ҳал этишга имкон берибгина қолмай, халқлар ўртасида дўстлик ва ўзаро ишонч туйғуларини мустаҳкамлади ҳам.

Иқтисодий жиҳатдан бир мунча ривожланган марказнинг саноат районлари саноат ускуналарини етказиб берувчи асосий манба бўлиб қолдилар, қолоқ халқларга моддий ва илмий техника ёрдами кўрсатдилар. Миллий саноат кадрлари ва техника зиёлиларининг шаклланиши ҳамкорлик ва ўзаро ёрдам асосида борди.

Москва, Ленинград, Донбасс, Урал, Украина, Белоруссия ва бошқа иқтисодий районлар меҳнаткашларининг ёрдамини республикалар саноатининг вужудга келиши ва ривожланишида бевосита иштирок этганликларида ҳамда миллий кадрлардан малакали ишчи-инженер ва техниклар тайёрлаб берганликларида кўриш мумкин.

СССР ХАЛҚЛАРИ ЎЗАРО ЁРДАМ АЛОҚАЛАРИНИНГ ХАРАКТЕРИ

КОММУНИЗМ моддий-техника базасини вужудга келтириш даврида СССР халқлари иқтисодий алоқаларининг характери бир мунча ўзгарди.

Совет республикалари халқларининг қардошларча ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдамини янада мустаҳкамлашдан асосий мақсад — коммунизм қуришдир. **КПСС программасида таъкидлаб ўтилганидек, миллатлар ўртасида моддий ва маънавий бойликлар билан айрибошлаш тобора жадаллашади, ҳар бир республиканинг коммунистик қурилиш умумий ишига ҳиссаси ортиб боради.**

Ҳар бир республика социалистик меҳнат тақсимоти асосида ўзининг табиий ресурслари ва маҳаллий шароитига мувофиқ саноат ва қишлоқ хўжалиги соҳаларини ривожлантиради ва умумиттифоқ фондига ўз ҳиссасини қўшади. Бу фонддан эса зарур нарсани олади.

Ўзбекистон меҳнаткашлари тўққизинчи беш йилликнинг тўртинчи, белгиловчи йили юксак мажбуриятларини муваффақиятли ҳал этмоқдалар. Пахтакорларимиз 5 миллион 300 минг тонна «оқ олтин» топширган бўлсалар, саноатчиларимиз планга нисбатан 300 миллион сўмдан ортиқ маҳсулот бердилар.

Мажбуриятларни бажариш учун курашишда қардош пахтакор республикаларнинг анъанавий социалистик мусобақаси катта роль ўйнамоқда. Бу мусобақа кўп миллатли улуғ мамлакатимиз халқлари бузилмас дўстлигининг рамзи бўлиб, мавжуд резервлар ва имкониятлардан бир мунча тўлиқ фойдаланишга ёрдам бермоқда.

Ўзбекистон ҳар йили бошқа қардош республикалардан металл, технология ускуналари, минглаб ҳар хил металл қирқувчи станоклар, автомобиллар, тракторлар, экскаваторлар, троллейбуслар, трамвайлар, темирйўл вагонлари, тепловозлар, миллионлаб тонна кўмир ва кокс, ёғоч материаллари ҳамда кўплаб миқдорда дон, озиқ-овқат маҳсулотлари, кийим ва пойафзал, газлама ва трикотаж буюмлари, радио ва телевизорлар, холодильниклар, мебеллар ва бошқа саноат ҳамда қишлоқ хўжалик маҳсулотлари олиб турибди. Бирон бир совет республикаси йўқки, уларнинг меҳнаткашлари ўз меҳнат меваларини ўзбек қардошлари билан баҳам кўрмаган бўлсин.

Республикалар ўртасида иқтисодий муносабатларнинг тўхтовсиз кенгайиб бориши иқтисослашувнинг кучайиши, ҳамкорлик қилишнинг янги рационал формаларини излаш билан бирга бўлмоқда. Булар техника тараққиётини жадаллаштиришга имкон бераётир.

Иттифоқчи республикалар моддий-техника базасининг умумийлиги ва унинг ашёвий элементлари бир-бири билан ўзаро органик боғланиб кетганлиги иттифоқчи республикаларнинг йирик иншоотларни, республикалараро ва умумиттифоқ аҳамиятига эга бўлган индустриал комплексларни биргалашиб вужудга келтириш ва улардан фойдаланишда ҳам ёрқин намоён бўлаётир. Масалан, Ўзбекистон, Тожикистон ва Туркманистон меҳнаткашлари Катта Фарғона, Хисор ва Вахш каналларини, Фарҳод ГЭСини, Чоржўйдан Қўнғиротгача бўлган темирйўлни ва бошқа йирик объектларни биргалашиб қурдилар. Бу объектлар пахта ва бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотлари ишлаб чиқаришни анча кўпайтиришга, республикалараро алоқаларни янада мустаҳкамлашга ёрдам берди. Тожикистон ва Ўзбекистон меҳнаткашлари куч-ғайратларини бирга қўшиб бунёд этган Қайроққум ГЭСи «Халқлар дўстлиги» номи билан аталади. Бу ГЭС ҳар йили бутун Туркистон ўлкаси 1913 йилда ишлаб чиқарган электроэнергиядан юз баравар кўп энергия ишлаб чиқармоқда.

Туямўйин ва Тахиатош тўғонлари Ўзбекистон ва Туркманистон меҳнаткашлари қўли билан бунёд этилди. Худди шунингдек қардош Туркманистонда минглаб гектар ҳосилдор ерларга ҳаёт бағишлаган Қорақум канали ана шу икки республика меҳнаткашлари қўли билан яратилди. Қирғизистонда Ўрта Осиё ва Қозоғистон республикаларининг биргалашиб ғайрат кўрсатиши туфайли Учқўрғон гидростанцияси, Қора-Янгур, Ўтуз—Адир ирригация системалари, Катта Чуй канали қурилди. Қирғизистон ва Ўзбекистон меҳнаткашлари елкама-елка туриб «Дўстлик денгизи» йирик сув омборини ва Норин дарёсида қудратли Тўхтағул ГЭСини бунёд этмоқдалар. Бу ГЭС Норин энергияси ва Сирдарёнинг сув ресурсларидан Қирғизистон, Ўзбекистон, Тожикистон, Қозоғистон саноати ва қишлоқ хўжалигида рационал фойдаланишга имкон беради.

Тожикистон территориясида қурилаётган Норак ГЭСи Амударё сувларидан Тожикистон, Ўзбекистон ва Туркманистонда миллионлаб гектар ерлардаги ғўзаларни суғориш имконини беради. Унинг токи эса Тошкент, Термиз, Бухоро ва Самарқандга, Қирғизистон ва Туркманистонга келади. Норак ГЭСини барпо қилишда мамлакатимизнинг ўнлаб корхоналари ва лойиҳа институтлари ишламоқда. Бу қурилиш учун Харьков турбиналар тайёрлаб бермоқда, Белоруссия самосваллар юбораётир, Тошкент инженерлари электростанция лойиҳасини ишлаб берди, ГЭСнинг қурилишида Москва, Свердловск, Красноярск вакиллари ҳам қатнашмоқда. Бунга ўхшаш фактларни Чорвоқ ГЭСида ҳам кўрамиз.

Совет республикаларининг биргаликдаги куч-ғайрати билан жаҳонда энг улкан Бухоро — Урал ва Ўрта Осиё — Марказ газ қувурлари қурилди. Ўзбекистон газни Москвага, Уралга ва РСФСРнинг бошқа шаҳарларига, Қирғизистон, Тожикистон ва Қозоғистонга етказиб бермоқда.

Агар тарихий фактларга назар ташлайдиган бўлсак, Туркистон меҳнаткашларига Москва, Иваново-Вознесенск, Орехово-Зуево, Рязань ва Марказий Россиянинг бошқа шаҳарлари беғараз ёрдам берганлигини кўрамиз. Масалан, 1917 йилнинг декабридаёқ Орехово-Зуево меҳнаткашларининг умумий йиғилиши шаҳар озиқ-овқат бошқармаси вакиллари билан Туркистон озиқ-овқат бошқармаси вакиллари ўртасида ўзаро ёрдам тўғрисидаги шартномани тасдиқлаган эди. Шартномага кўра Туркистон нон ва ун, Орехово-Зуево ишчилари эса қуруқ мева, пахта ёғи ва бошқа маҳсулотлар олди.

Россия маркази меҳнаткашларининг социалистик қурилишнинг биринчи босқичида Туркистон халқларига кўрсатган ёрдами республика халқ хўжалигида социалистик сектор ғалаба қилишида ҳал қилувчи роль ўйнади. Ўз навбатида Туркистон халқлари муҳим сиёсий ва халқ хўжалик вазифасини бажаришга — пахтачиликни тиклаш ва мамлакат марказий районларидаги тўқимачилик саноатини зарур хом ашё билан таъминлашга ўзларининг муносиб ҳиссаларини қўшдилар.

Қардошларча кўмакка жавобан Ўзбекистон меҳнаткашлари ўзларининг рус биродарларига бир неча бор ёрдам қилдилар. Туркистон меҳнаткашларининг Волга бўйидаги оч қолган аҳолига ёрдами — бу мамлакатимиз халқлари дўстлигининг қарор топиши ва мустаҳкамланиши шонли солномасидан бир эпизод, холос. Албатта, Россиядаги чекка ўлкалар мамлакатнинг марказий районларидан ўзлари кўрсатган ёрдамга қараганда беқиёс катта ёрдам олдилар. Улар социалистик индустрлаштириш, қишлоқ хўжалигини коллективлаштириш, замонавий транспортни вужудга келтириш учун катта моддий ва молиявий ёрдам олдилар.

Совет республикалари тарихий қисқа муддат ичида ишлаб чиқаришни, фан, техника ва маданиятни ривожлантиришда, халқлар ўртасида янги иқтисодий муносабатларни вужудга келтиришда улкан муваффақиятларга эришдилар.

ИХТИСОСЛАШУВ ЙЎЛИДАН

ҚАРДОШ халқларнинг иқтисодий ҳамкорлиги ва ўзаро ёрдами ҳозирги илмий-техника революцияси авж олган даврда тобора кучаймоқда. Ишлаб чиқаришнинг илгариги тармоқлари кенгайиб, янгилари пайдо бўлиб, хом ашё манбалари топилиб иттифоқчи республикаларнинг ихтисослашуви кучайиб бормоқда. Халқ хўжалик комплексида республикалар тармоқларнинг тайёр маҳсулотларини чиқаришдагина эмас, шу билан бирга бир тармоқда тайёрланадиган у ё бу маҳсулотнинг айрим қисмларини ишлаб чиқаришда ҳам ихтисослашмоқдалар. Бундай майда ихтисослашув республикаларни ижтимоий ишлаб чиқаришда бир-бири билан янада чуқурроқ боғламоқда.

Республикалар экономикасининг ривожланишига қараб республикалараро маҳсулотлар айрибошлаш миқёси ошиб боради, бу планли территориал тақсимот воситаси билан амалга оширилди. Мисол учун Ўзбекистонни олайлик. Ўзбекистоннинг иқтисодий алоқаларида РСФСР, Украина, Қозоғистон ва Ўрта Осиё республикаларининг салмоғи катта.

РСФСР дан Ўзбекистон машинасозлик ва металлга ишлов бериш маҳсулотларини, енгил саноат, химия, озиқ-овқат, ёғоч ва ёғочни қайта ишлаш, қурилиш материаллари саноати маҳсулотларини олади.

Ўзбекистон қора металлар ва прокатни, юк машиналарини, металл қирқувчи станокларни, насослар, қишлоқ хўжалик техникасини асосан РСФСР ва Украина ССРдан келтиради. Енгил саноатнинг жунли шойи, каноп газламаларига ўхшаган маҳсулотлари кўплаб миқдорда РСФСР, Украина, Тожикистон, Грузиядан олиб келинади, тикувчилик ва трикотаж буюмлари эса Белоруссия, Болтиқ бўйи республикалари, Қирғизистон ва Закавказье республикаларидан олинади.

Ўзбекистон маҳсулотларни олиб келиш билан бирга ўз хўжалигининг ҳамма тармоқлари ишлаб чиқараётган маҳсулотларни кўплаб миқдорда жўнатади. Асосан енгил саноат, машинасозлик, химия, озиқ-овқат саноати ва қишлоқ хўжалик маҳсулотлари жўнатилади.

Ўзбекистон мамлакатнинг асосий пахта базаси ҳисобланади, бинобарин республикамизда тайёрланган пахта толасининг 70 проценти четга юборилади. Уни барча иттифоқчи республикалар ва жаҳоннинг 20 дан ортиқ мамлакати олади. Ўзбек тўқувчилари қўли билан тўқилган шойи газмоллар барча иттифоқдош республикаларда ҳамда хорижий юртларда машҳурдир. Жумладан, кейинги йилларда шойи газмолларни РСФСРга юбориш 84 процент ошди. Тожикистонга юбориш 2,5 баравар кўпайди ва ҳоказо. Тикувчилик буюмлари Ўрта Осиёнинг бошқа республикаларига кўплаб миқдорда юборилаяпти.

Ўзбекистон машинасозлари мамлакатнинг пахтакор республикаларини машиналар билан таъминламоқдалар. Жумладан, кейинги етти йил ичида Туркманистон пахта терадиган машиналарни 4 марта кўп, Тожикистон 2,5 баравар кўп, Озарбайжон 66 процент кўп олди.

Пахта териш машиналаридан ташқари Ўрта Осиёнинг ҳамма республикаларига, Қозоғистон ва Озарбайжонга кўп миқдорда чигит, культиваторлар, трактор прицеплари ва бошқа қишлоқ хўжалик машиналари жўнатилаётир. Ўзбекистон РСФСР, Украина, Қозоғистонга Т—62 дизелларини, С—245 насосларини, компрессор станцияларини, кабель симларини ва пайвандлаш ускуналари буюмларини ва ҳоказоларни тобора кўп миқдорда етказиб бермоқда.

Ўзбекистон химия саноати Ўрта Осиё республикалари, Қозоғистон ва қисман РСФСРга ўғит, карбамид, суперфосфат, лак-бўёқларни кўплаб юбораётир. Республикамиз озиқ-овқат саноати маҳсулотларини эса асосан РСФСР, Украина, Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркманистон олмоқда. Ўсимлик ёғи, сабзавот ва мева консерваларини ҳам мана шу республикаларга жўнаётирмиз.

ТАРИХ БИЛМАГАН БИРДАМЛИК

ХАЛҚЛАРНИНГ биргаликдаги меҳнати социалистик миллатларнинг яқинлашувига олиб келмоқда. Ўз состави жиҳатидан республикамизнинг ишчилари ва меҳнаткаш зиёлилари кўп миллатлидир. Завод ва фабрикаларда, колхоз ва совхозларда, қурилишларда руслар ва озарбайжонлар, ўзбеклар ва украинлар, қозоқлар ва тожиклар, арманлар ва татарлар, кўпгина миллат кишилари қўлни қўлга бериб меҳнат қилмоқдалар.

1966 йил 26 апрелида Тошкентда рўй берган зилзиладан кейин Ўзбекистон пойтахти халқлар дўстлигининг чинакам қўрғони бўлиб қолди. Бутун мамлакат ёрдам қўлини чўзиб, 3,5 йил ичида Тошкентда 3 миллион 200 минг квадрат метрдан ортиқроқ уй-жой қурилди.

Социалистик миллатларнинг тобора яқинлашуви ҳамкорликнинг янги формалари вужудга келаётганлиги ва такомиллашаётганлиги билан характерланади. Ҳозирги шароитда республикалар ўртасида ҳар томонлама яқин иқтисодий алоқаларнинг мустаҳкамланиши коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтириш вазифасини ҳал этиш билан боғлангандир. Иқтисодий ҳамкорликнинг кенг тарқалган формалари орасида республика корхоналари ва йирик саноат марказларининг мусобақаси, малакали кадрлар билан айрибошлаш алоҳида ўрин тутади. Мусобақа қатнашчилари планларни муддатидан илгари бажариш бўйича, моддий ресурсларни иқтисод қилиш ва ишлаб чиқариш самарадорлигини ошириш бўйича мажбуриятлар қабул қилиб, умумий вазифаларни ҳал этишда бир-бирларига ёрдамлашадилар.

Республикалар илғор илмий-техника тажрибасини бир-бирлари билан алмашиниб турадилар. Бу соҳада энг яхши ютуқларни ўзаро хабардор қилишнинг хилма-хил формалари ишлаб чиқилган. Мутахассисларни, комплекс бригадаларни корхоналарга командировка қилишдан тортиб илғор тажриба мактаблари, семинарлари, илмий ишлаб чиқариш конференцияларини уюштиришгача бўлган хилма-хил тадбирлар ўтказилмоқда.

Барча қардош республикалар Ўзбекистонга, Қозоғистон ва Тожикистонга Мирзачўлни ўзлаштиришда, бу ўлкани гуллаган водийга айлантириш бўйича ленинча ғояни амалга оширишда ёрдам бериб келдилар ва ёрдам бермоқдалар. Бу ерда республикалараро ташкилот — «Главголодностепстрой» тузилган бўлиб, у ҳамма ишларни координациялаштирган. Ирригация-мелиорация қурилиши ва қўриқ ерларни ўзлаштиришнинг комплекс методи сарфланган маблағларни тезда қоплаш имконини берди.

Янги ерларнинг улкан массивлари муваффақиятли ўзлаштирилиши, қудратли энергетика ва ирригация объектларининг қурилиши Ўрта Осиё республикаларига Россия Федерацияси, Украина, Белоруссия ва бошқа қардош республика меҳнаткашларининг беғараз ёрдами мевасидир. Бу республикалар кучли тракторлар, экскаваторлар, автомобиллар ва бошқа техника етказиб бермоқда, ишчи ва мутахассисларнинг малакали кадрлари билан ёрдамлашмоқда.

Мирзачўлда кўп миллатли қурувчилар коллективларининг меҳнати билан янги посёлкалар, боғлар боғча ва яслилари, мактаблар, обод уй-жойлар қурилди, шаҳар типидаги посёлкалар қад кўтарди.

Қардош республикалар, шунингдек, Марказий Фарғона ва Қарши чўли, Бухоро воҳаси ва бошқа кўпгина районларни ўзлаштиришга ҳам ёрдам бермоқда.

СОВЕТ республикалари меҳнаткашларининг қардошларча ҳамкорлиги ҳақида бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин. Миллатлар ва элатларнинг бундай қудратли ҳамкорлигини тарих билган эмас. Бу ҳамкорлик лениннинг миллий сиёсати амалга оширилганлиги туфайли вужудга келди. Бу бузилмас ҳамкорлик, халқлар дўстлиги ғоят катта ютуғимиздир. Биз уни тобора мустаҳкамлаб борамиз, муқаддас бойлик сифатида кўз қорачиғидек асраймиз.

И. САЪДУЛЛАЕВ,
тарих фанлари кандидати.

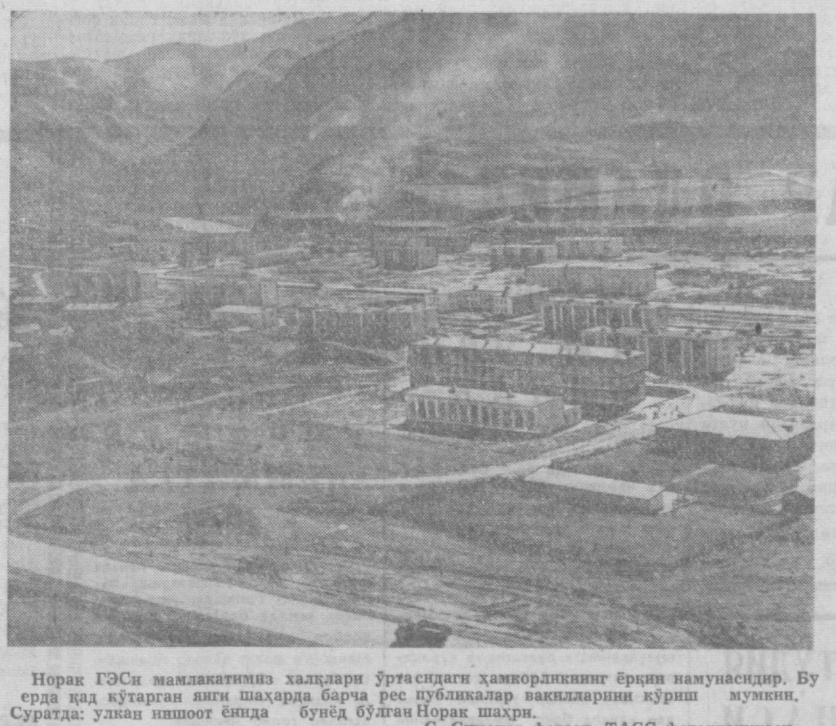

Норак ГЭСи мамлакатимиз халқлари ўртасидаги ҳамкорликнинг ёрқин намунасидир. Бу ерда қад кўтарган янги шаҳарда барча республикалар вакилларини кўриш мумкин.
Суратда: улкан иншоот ёнида бунёд бўлган Норак шаҳри.
С. Симонов фотоси, ТАСС фотохроникаси.

21-МАШҒУЛОТ

ЭЛ ДАСТУРХОНИГА

Партиямиз XXIV съезди биз озиқ-овқат саноати ишчилари, инженер-техник ходимлари ва хизматчилари олдига ҳам улуғвор вазифалар қўйган. Уларни муваффақият билан бажариш, аҳоли эҳтиёжини янада тўла қондириш зиммамизга катта масъулият юклайди.

Аҳил коллективимиз тўққизинчи беш йилликнинг дастлабки йилида баракали меҳнат қилмоқда. Ўн бир ойлик план топшириқлари барча кўрсаткичлар бўйича ошириб адо этилди. Жумладан, маҳсулот реализация қилиш топшириғи 102,7 процент бажарилиб, планга қўшимча равишда эл дастурхонига 352 минг сўмлик маҳсулот етказиб берилди. Ялпи маҳсулот ишлаб чиқариш плани ҳам барвақт уддаланди.

Корхонамизнинг бундай қувончли маррани эгаллашида С. Исомбоева бошлиқ ирис цехи, В. Ҳайдаров бошлиқ конфет цехи аъзоларининг ҳиссаси катта. Коммунист С. Исомбоева бошлиқ коллектив «Коммунистик меҳнат цехи» номи учун курашмоқда. Улар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, тўққизинчи беш йилликнинг аниқловчи йили планини 10 декабрда адо этишга бел боғлашган.

Ирисчилардан Н. Бойбекова, Л. Чахова, Н. Ковалькова ва бошқалар смена топшириқларини 130—140 процентга етказиб бажаришмоқда.

Фабрикада шахсий беш йиллик топшириғини тўрт ва уч йилда бажариб қўйган меҳнатсеварлар талайгина. Конфет цехининг машинистлари Татьяна Боева, Шарифа Юсуфжонова, Антонина Самойловалар айни кунларда 1975 ва 1976 йиллар ҳисобига меҳнат қилишмоқда. Шу цехнинг технологи Салтанат Зиёмуҳамедова эса Ленин ордени олишга сазовор бўлди.

Маҳсулот сифатининг яхшиланиши, план топшириқларининг ўз вақтида адо этилиши, оғир қўл меҳнати талаб этувчи жараёнларни механизациялаш ва автоматлаштириш ҳамда амалга оширилган бошқа тадбирлар меҳнат унумдорлигининг кескин ошишига олиб келмоқда. Масалан, шу йил ишга туширилган «ЕУ-3» маркали машиналар этикетка ўрашни анча тезлаштирди. Олдинги «КЗАМ» маркали машина бир сменада 250 килограмм конфетга қоғоз ўраган бўлса, янги ускунада бу рақам 900—1000 килограммга етмоқда.

Илғор ишчи ва хизматчилар фабрика касаба союз ташкилоти томонидан муносиб тақдирланиб келинмоқда. Бу йил 130 га яқин киши бепул йўлланма билан дам олиш уйларида ҳордиқ чиқарди. 11 киши марказий санаторийларда саломатлигини тиклаб қайтди. Карамель цехининг слесари Карим Пўлатов ҳамда инженер Василий Толтошеев туристик йўлланма билан Германия Демократик Республикасига, бетончилар линияси бригадири Асқар Дадонов эса Миср Араб Республикасига бориб келди.

Ишчан қандолатчиларимиз ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб йиллик планни 25 декабрда бажаришга, маҳсулот турларини янада кўпайтиришга, минглаб киловатт-соат электр энергияси, тонна-тонна хомашё тежаб қолишга бел боғладилар.

П. КИРИЧЕНКО,

«Ўртоқ» кондитер фабрикаси директорининг ўринбосари.

КЎРГАЗМАЛИ АГИТАЦИЯ КЎРИГИ

Тошкент тўқимачилик комбинатида кўргазмали агитация конкурсининг якунлари тўпланди. Иккинчи йигириш-тўқиш фабрикаси биринчи ўринни эгаллади. Бу ерда социалистик мажбуриятларни бажариш учун олиб борилаётган кураш плакат ва варақаларда моҳирлик билан акс эттирилади, молния варақаларни мунтазам равишда чиқариб туриш йўлга қўйилган. Биринчи ип йигириш цехининг коллективи конкурс лауреати бўлди. Кўргазмали агитация ип йигирувчиларга меҳнат маданиятини оширишга, маҳсулот сифатини яхшилашга ёрдам берди.

(ЎзТАГ).

СТУДЕНТЛАРНИНГ ХАЛҚ ТЕАТРИ

Ёшларни эстетик тарбиялашда актив қатнашганлиги учун Тошкент политехника институтининг миниатюра театрига халқ театри номи берилди. Театр коллективи йигирма йил мобайнида 50 спектаклни саҳнага қўйди. Театр техника олий ўқув юртлари студентлари Бутуниттифоқ ва республика кўриклари ҳамда конкурсларининг доимий қатнашчиси бўлиб, кўпгина дипломлар, ёрлиқлар ва мукофотлар билан тақдирланган.

(ЎзТАГ).

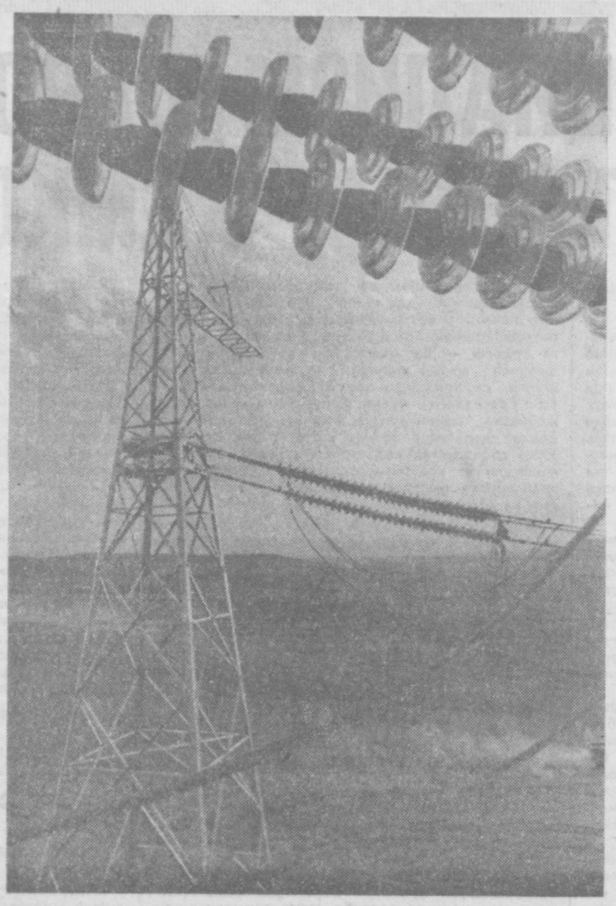

«СРЕДАЗЭЛЕКТРОСТРОЙ» трести ишчи-хизматчилари Энергетиклар кунини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун ўзаро мусобақани тобора қизитиб ишламоқдалар. Улар Сирдарё ГРЭСи энергиясини Фарғона воҳасига етказиб берувчи ЛЭП—500 юқори вольтли линияни муддатидан 18 кун илгари фойдаланишга топширишга ҳаракат қилмоқдалар. Ушбу суратда ана шу линия қурилиши участкаларидан бирини кўриб турибсиз.

А. Усмонов фотоси. ЎзТАГ.

БАЛИҚ ТАОМЛАРИ КЎПАЙСИН

ГАЗЕТХОН МУЛОҲАЗАСИ

Яқинда Тошкент медицина институтига хизмат қилувчи 9-студентлар ошхонаси коллективи масъулиятли вазифани бажарди. Анатомиклар ва эмбриологлар 8. Бутуниттифоқ съезди делегатларини овқат билан таъминлаш шу ошхона зиммасига юклатилди.

Одатда, бундай вазифани фақат биринчи даражали ресторанлар бажариши мумкин, деб ҳисоблашарди. Ошхона ишлаб чиқариш бўлими бошлиғи А. Андреева меню устида узоқ ўйланди ва тайёрлаш ишини яхши ташкил қилди. Балиқдан турли таомлар тайёрланди. Улар хўрандаларга манзур бўлди.

Албатта, бунда Ўзбекистон балиқчиларининг ҳиссаси катта. Бу йил айниқса Оққўрғон балиқчилари самарали меҳнат қилишди. Райондаги балиқ комбинатида Ниғматулла Абдуллин звеноси ҳар гектар ҳовуздан 65 центнердан балиқ етиштириб, мамлакат рекордини ўрнатди.

Янги мавсумнинг биринчи ойида Тошкент умумий овқатланиш муассасалари учун 35 тонна балиқ келтирилди. Яқин ҳафталарда эса балиқ етказиб бериш бундан ҳам кўпаяди.

Хўш, бу ажойиб маҳсулотдан ошхоналарда қандай фойдаланилмоқда? Афсуски ошхоналарда, айниқса ишчилар ошхоналарида балиқдан тайёрланган овқатларга кам эътибор берилмоқда.

Фрунзе, Ленин ва Ҳамза район ошхоналар трестлари иложи борича балиқни кўпроқ олишга ҳаракат қилишади. Чилонзор ва Киров район ошхоналар тресты эса план бўйича етказиб берилаётган бундай маҳсулотларнинг атиги ярми билан кифояланишади, холос. Чилонзор районидаги 16-ошхонада, шаҳар марказидаги иккита парҳез таомлар ошхонасида балиқлардан ойига атиги тўрт-беш марта таом тайёрланади. «Октябрь» ресторани фақат океан балиғи билан чекланмоқда.

Кўпгина ошхоналарда ошпазлар осон йўлни тутишади, яъни улар балиқни оддий усулда қовуриш билан чекланишади. Ваҳоланки, балиқдан турли-туман овқат тайёрлаш мумкин.

Балиқ ва балиқ маҳсулотларидан таомлар тайёрлаш юзасидан муассасалараро ўтказилган конкурс бу борада ибратли бўлди. Конкурсда биринчи мукофотни Октябрь районидаги 14-ошхона ходимлари олишди. Лекин район ошхоналар трестига қарашли 6-ошхона иккинчи ўринни, кабель заводи ошхонаси учинчи ўринни олди. Мусобақа давом этмоқда. Эндиликда ассортиментга бўлган талабни кучайтиришга қарор қилинди.

Балиқ рационини жорий этишда буларни ярим тайёр масаллиқлар билан таъминлашни марказлаштириш ошхоналарга катта ёрдам берган бўлур эди. Шаҳарда ягона масаллиқ тайёрловчи корхона Куйбишев районига қарашли ошхоналарнинг атиги ярминигина таъминлай олади.

Шаҳар умумий овқатланиш бошқармаси ана шундай маҳсулотлар етказиб берувчи йирик муассаса қуриш ҳақида қайғурса ёмон бўлмас эди.

Д. ПОЛЕВОЙ.

Спорт

ХАЛҚАРО ТУРНИРДА

Шахматчи аёлларнинг Тошкентдаги халқаро турнирида кечиктирилган партиялар ниҳоясига етказиб, учинчи тур учрашувлари ҳам бўлиб ўтди.

Тошкентлик мастер А. Мкртичан кечиктирилган партияда чехословакиялик халқаро мастер П. Эритовани мағлубиятга учратди. Ҳамшаҳримиз Л. Гольдман ва Румыния вакили М. Мурешан, львовлик Марта Шуль ҳамда ГДР шахматчиси А. Михель ўртасидаги учрашувлар дуранг бўлди.

Учинчи турда халқаро мастер М. Шуль болгариялик Р. Гоцева устидан тезгина ғалаба қозонди. СССР собиқ чемпиони В. Борисенко эса Д. Отабековани ютди. Л. Гольдман — А. Муслимова партияси қозоғистонлик шахматчи фойдасига ҳал бўлди.

Уч турдан сўнг 2,5 тадан очко тўплаган В. Борисенко билан М. Шуль ҳозирча пешқадамлик қилишмоқда.

БИРИНЧИ МАТЧ — ДУРАНГ

«А» класс иккинчи группа командалари ўртасида карвонбошилик қилаётган тошкентлик хоккейчилар Новосибирск армиячиларини қабул қилдилар. Икки пешқадам команда ўртасидаги учрашув қизғин спорт кураши остида ўтди ва 3:3 ҳисобида дуранг бўлди.

Кеча командалар иккинчи марта беллашдилар.

„СУПУРГИ" ОПЕРАЦИЯСИ

МЕНИНГ МИЛИЦИЯМ

Янгийўл район Ленин номли колхозда яшовчи М. Тўлапов республикадан ташқаридаги узоқ шаҳарларга тез-тез «саёҳат» қиладиган бўлиб қолди.

Эҳтимол, у қариндошлари, ёки танишлариникига ташриф буюрар деб ўйлаш мумкин. Бироқ, саёҳат учун пул керак. Тўлапов бўлса бир неча марта огоҳлантирилган бўлишига қарамасдан ҳеч қаерда ишламайди. Шундай экан, у қандай манба ҳисобига кун кечиряпти?

Балки, маблағ масаласи унинг «саёҳат»лари билан боғлиқдир.

Дўстлари даврасини кўздан кечирилганида у тез-тез «ҳаво алмаштириб» турадиган бригадир Абдукарим Мирзакаримов билан жуда яқинлиги маълум бўлди.

Бу орада милициянинг кўнгилли ёрдамчилари — дружиначилар хабар қилишди: Тўлапов билан Мирзакаримов жуда кўп миқдорда супурги сотиб олишибди. Қизиқ, нега?!..

Область ички ишлар бошқармасининг ОБХСС бошлиғи П. Кан ҳузурида оператив кенгаш бўлиб, ўтказилажак операция плани муҳокама қилинди. Операция шартли равишда «Супурги» деб номланиб, уни амалга ошириш тажрибали ходим — милиция майори Қорабой Тўрабоевга топширилди.

Янгийўл район ички ишлар бўлими ходимлари билан биргаликда супурги сотган кишилар қидириб топилди ва сўроқ қилинди. Аён бўлишича, донаси 55 тийиндан 1800 та супурги сотиб олинган. Супургилар Янгийўл вино заводининг кузатувчи хизматчилари билан Красноярск шаҳрига жўнатилган.

Супургилар Сибирь йўлида экан, худди шу вақт ичида чайқовчиларни Тошкентда ушлашга қарор қилинди. Кечқурун Тўлапов ва Мирзакаримов аэропортга келишди. Билетларини рўйхатдан ўтказишаётганида, улардан милиция навбатчисининг хонасига бир кириб чиқишлари сўралди. Ҳа, Мирзакаримовнинг «тажрибасиз»лиги дарров билинди, у аэропортнинг ўзидаёқ ҳаммасини гапириб берди. Тинтув пайтида ундан ҳар хил ёзувлар билан тўлган дафтарчалар топилди. Бу ёзувлар жиноятни фош қилишнинг кейинги босқичларида анча иш берди.

Эртаси куни эрталаб соат 7 да уч оператив группа прокурордан санкция олиб, чайқовчилар ва уларнинг шериги — 4-бригада ҳисобчиси Фозил Маҳкамовнинг уйларида ҳозир бўлди. Тинтув пайтида Маҳкамов уйига нотаниш бир киши кириб қолди. Ўзини «Ҳошимовман» деб таништирди. Бу фамилия Мирзакаримовдан топилган дафтарчаларнинг бирида эслатиб ўтилган эди. Ўз оёғи билан келган Ҳошимов ҳам жиноятчиларга шерик бўлиб чиқди. У Красноярскда икки йил пропискасиз, ҳеч қаерда ишламай меҳнатсиз яшаб келган эди.

Ҳошимов ўзининг айтишича, Маҳкамовдан бир тоннадан ортиқ олма сотиб олган бўлиб, у ўша куни олмаларни Красноярскка юбориши керак эди. Милиция ходимлари Маҳкамовнинг боғини кўздан кечиришганида, у ерда олма дарахтидан нишон ҳам йўқлиги аниқланди.

Худди шу куни Маҳкамов адресига олис Сибирь шаҳридан устига «бўш қоплар» деб эслатма ёзилган бир нечта посилка келди. Гувоҳлар кўз ўнгида посилкаларни очиб, ОБХСС ходимлари бирданига ҳайрон бўлиб қолишди: бўш қоплар ўрнига 85 метр янги духоба чиққан эди-да!

Майор Тўрабоев Тошкентдаги оператив тадбирларни тугатгач, Янгийўл район ички ишлар бўлимининг ОБХСС инспектори Раҳмат Фаттоҳов билан бирга Красноярскка учди. Улар супурги олиб бораётган кузатувчиларни жиноят устида қўлга олиш учун шошилишарди. Аммо кечикишди. Вино заводининг кузатувчилари расмий ва норасмий юкларни топшириб, эндигина Тошкентга қайтган эдилар.

Бу катта шаҳарда қайта сотиш учун тайёрланган супургилар қаерда, кимнинг қарамоғида сақланаётганлигини аниқлаш керак эди. Изқуварлар маҳаллий милиция ходимлари билан маслаҳатлашиб, «товар»ни шаҳарнинг энг йирик Киров бозорида қидириш керак, деган хулосага келишди. Майор Тўрабоев бозордаги омонат сақлаб бериш камерасининг хизматчилари ҳам бу ишга алоқадор эмасмикин, деган фикрни билдирди. Кейинчалик бу фикр айни ҳақиқат бўлиб чиқди). Мабодо, бозор хизматчилари ўз паноҳларида бўлган «товар» билан милиция қизиқаётганлигини олдиндан сезиб қолишса, уни яшириб қўйишлари ҳам эҳтимолдан ҳоли эмасди. Шунга кўра, инспекторлар бошқача йўл тутишди.

...Бозордаги омонат сақлаш камерасининг навбатчиси бўлган аёл олдига ўртабўй ўзбек йигити келди.

— Сизга Янгийўлдан салом. Мен Тўлаповнинг қариндошиман. У киши Тошкентда озгина ушланиб қолди. Юклар жойидами?

— Албатта! Мана,— деб аёл супурги солинган қопларни кўрсатди.— Мен фақат икки юз дона сотишга улгурдим, холос.

Ҳа, бу аёл чиндан ҳам чайқовчиларнинг ҳамтовоғи бўлиб чиқди.

ОБХСС ходимлари супургиларни кўздан кечириб, акт тузишди. Сўнгра уларни сотиш учун савдо ташкилотларига топширишди.

Шу билан, «Супурги» операцияси тугади, дерсиз? Йўқ, Тўрабоев ҳали Тошкентда эканликларидаёқ шу чайқовчилар фақат супурги билангина эмас, балки бошқа қишлоқ хўжалик маҳсулотларини олиб-сотиш билан ҳам шуғулланишса керак, деб тахмин қилган эди.

Янгийўлда қўлга тушган Олимжон Ҳошимовнинг ён дафтарчасидаги «Ш. Қосим—1,5 минг» деган ёзув майорни шубҳалантирди. Бу рақам орқасида нима яширинган экан? Батафсил қилинган тергов натижасида тугун ечилди. «Ш. Қосим» — Шоматов Қосим Тошкент қишлоқ хўжалик институтининг ўқув хўжалигида 1500 та супурги сотиб олган. Ҳошимов сўроқ пайтида Шоматов асли марғилонлик бўлиб, икки йилдан ортиқ вақтдан бери Красноярскда яшаётганлигини айтиб берди. «Паст бўйли, чарм куртками, ондатра терисидан тикилган телпак ва учувчиларникига ўхшаш иссиқ шим кийиб юрадиган» қирқ беш ёшлардаги кишини топишда Тўрабоев ҳамда унинг ёрдамчилари унча кўп қийналишмади.

«Объект»нинг ташқи қиёфаси билан хабардор қилинган Красноярскнинг барча бозорларидаги милиция ходимлари кун бўйи оёқда туриб кузатувни давом эттирдилар. Мана, ниҳоят ўша қиёфадаги киши Киров бозорида пайдо бўлди. Чиндан ҳам бу ўша Шаматовмикин? Милиция ходими унинг орқа томонидан борди ва секин чақирди.

— Қосим ака!

Чарм куртками киши кескин қайрилиб, тўхтади. Ҳа, бу Шоматов эди. «Супурги» операцияси якунловчи босқичга кирди. Омонат сақлаш камерасида бир тоннадан ортиқ ерёнғоқ ва жуда катта миқдорда олма топилди.

Чайқовчилар ва уларнинг шерикларидан меҳнатсиз, қонундан ташқари йўллар билан топилган ўн минг сўмдан ошиқ пул мусодара қилинди. Яқинда улар одил халқ суди олдида қилмишлари учун жавоб бердилар, узоқ муддатларга озодликдан маҳрум қилиндилар.

Шундай қилиб, майор Қорабой Тўрабоев ва ОБХСС бошқа ходимларининг тадбиркорликлари натижасида чайқовчилар тўдаси халқ нафратига учради.

С. НЕСТЕРОВИЧ.

ЮҚОРИ ЧИРЧИҚ районидаги Свердлов номли колхозда янги медицина комплекси қурилиши тугалланди. Шифохона колхоз маблағи билан қад кўтарди. Фақатгина шу йил комплекс қурилишига хўжалик правлениеси 250 минг сўмликдан кўпроқ маблағ ажратди. Касалхона, поликлиника ва дорихонадан ташкил топган комплекс замонавий медицина асбоб-ускуналари билан жиҳозланган. Суратда: медицина комплекси дорихонасида.

Г. Пун фотоси, ЎзТАГ.

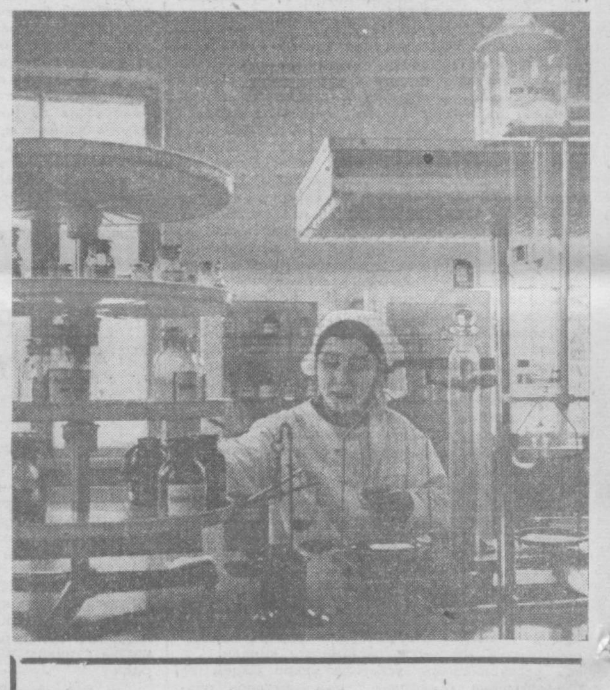

Редактор А. ИСМОИЛОВ.

АЖОЙИБОТЛАР ОЛАМИДА

ҲУЖУМЧИЛАР УЧУН НИҚОБ

Ҳозирги пайтда хоккей командалари дарвозабонларининг ҳаммаси юзларига ниқоб тутган ҳолда муз майдонига тушишаяпти. Шикастланишдан сақланиш учун шундай қилинади, албатта. Энди тренерлар ҳужумчи ва ҳимоячиларни ҳам шикастланишдан сақлаш йўлларини ўйлашаяпти.

«Штигель» журналининг ёзишича, Американинг Массачусет штатида келаси йилдан бошлаб майдон ўйинчиларининг ҳаммасига бир сидра ниқоб кийдириб, мусобақаларга туширишга қарор қилинди. Ниқоб махсус тиниқ пластика «лексана»дан тайёрланади. Бу пластикадан бир пайтлар Ойга учган астронавтлар учун шлем тайёрлашда фойдаланилган эди.

АНТИҚА КОЛЛЕКЦИЯ

Римнинг Трастевер райони комиссарияси ертўласида тўпланган коллекцияни томоша қилганлар ҳайратдан ёқа ушламоқдалар. Бу ерда фақат ҳозирги замон рассомларининг эмас, ҳатто Ройс, Рубенс, Ренуар каби мўйқалам соҳиблари ижодига мансуб асарлардан нусха олинган тўрт мингта қалбаки расм сақланмоқда. Коллекция сўнгги бир ярим йил ичида тўпланган. Катта-катта савдогарлар бу расмларни «асл нусха» деб сотиб, кўпчиликни лақиллатиб келишаётган экан.

КИНОСТУДИЯ ХАЗИНАСИ

Чехословакиянинг «Баррандов» киностудияси омбори қадимий экспонатларининг кўплиги жиҳатидан унча-бунча тарихий музейлардан қолишмайди. Бу ерда 300 минг хилдан кўпроқ мебель, кийим-бошлар, идиш-товоқлар ва буюмлар сақланмоқда. Биргина қуролларнинг ўзидан 17 мингтаси бор.

БЕМАЪНИЛИК ҲАМ ЭВИ БИЛАН

Оламда нималар бўлмайди, дейсиз! Мана Кассиус Клей, эркаклар орасида бокс бўйича жаҳон чемпиони бўлди, хўш, нима учун аёллар ўртасида бокс бўйича жаҳон чемпиони йўқ.

Яқинда икки америкалик — 21 ёшли Мария Тайгор (Тигр) Триммер ва 26 ёшли Жекки Топванда Нью-Йорк штати ҳокимларидан профессионал бокс билан шуғулланишга рухсатнома сўрадилар. Атлетика бўйича давлат комиссияси аёллар зўрлови билан ҳар иккала бокс шинавандасини медицина кўригидан ўтказишга мажбур бўлди.

— Мен ичмайман, чекмайман, аёллар ичидан чиққан Кассиус Клей бўла оламан, — деди кейин Жекки Топванда.

Сарвқоматли Риммер эса илгари ўспиринлар учун чиқариладиган журналга муҳаррир эди. Бениш қолгач, бокс билан шуғулланишга бел боғлади.

Энди муаммолар кетидан муаммолар келиб чиқаяпти. Хўш, Триммер ва Топванда билан ким боксга тушади! Ҳар иккалови турли вазн тоифасида бўлгач, улаоми бир-бирлари билан бокс тушиши мумкин эмас-ку!. Қаҳри қаттиқ боксчилар рингга фақат аёлларни таклиф этишаяпти. Аёллар боксни эркаклардан олиб ўзлари эгаллаш иштиёқига тушиб қолишган.

УЧРАШУВ ҚИММАТГА ТУШДИ

Чет эл аёллари кейинги пайтда футболни ҳам «ўзлаштириш» пайига тушиб қолишди. Лос-Анжелосда яқинда одатдан ташқари футбол мусобақаси ўтказилди. Майдонга фақат аёллар тушишди. Бу бахсда «Одуванчик» командаси қизлари «Мустат» командаси устидан ғолиб чиқишди.

Лекин ўйин охирида врачлар берган маълумотдан ҳамма ёқа ушлаб қолди. 16 спортчи учрашув давомида қаттиқ шикастланибди. Қизлардан беш киши орадан кўп ўтмаёқ касалхонага ётибди. Марказий ҳужумчилардан бири энди футбол майдонини юзини кўрмайди. Сўнгги учрашувда иккита тишидан айрилгач, эри унга футбол ўйнашни мутлақо тақиқлаб қўйди.

Реклама ва эълонлар

ТЕАТР

НАВОИЙ НОМЛИ ДАВЛАТ АКАДЕМИК КАТТА ТЕАТРИДА — 8/XII да **Золушка** (кундузи). **Флория Тоска** (кечқурун), 10/XII да **Дилором.**

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/XII да **Чақмоқ** (кундузи), **Шоҳ Эдип** (кечқурун), 10/XII да **Қароқчилар.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 8/XII да **Хотинимнинг эри,** 9/XII да **Ҳижрон,** 10/XII да **Нурхон.**

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 8/XII да **Ташвишланманг, онажон** (12.00).

КИНО

Есения — НАВОИЙ номли, САНЪАТ САРОЙИ, «ЧАЙКА» (кундуз ва кечқурун). «ҚОЗОҒИСТОН», (12.00, 13.00, 16.00, 17.00, 20.00), «ДРУЖБА» (11.00, 13.30, 16.00, 18.30, 19.30).

Софдил — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ», «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун). «ҚОЗОҒИСТОН» (11.00, 15.00, 19.00, 21.00), «ДРУЖБА» (10.20, 12.00, 14.00, 15.30, 17.10, 21.00).

Шахсий ҳаёт — «МОСКВА», «НУКУС» (кундуз ва кечқурун), **Ромео ва Жульетта** (14.00, 20.00), **Булутлар қирғоғи** (тоқ соатларда).

ОБУНАЧИЛАР ДИҚҚАТИГА!
ҚУЙИДАГИ ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРНИ 1975 ЙИЛНИНГ ФЕВРАЛЬ ОЙИДАН БОШЛАБ ОЛИШ УЧУН
ОБУНА БЎЛИНГ!

«СОВЕТ ЎЗБЕКИСТОНИ», «ПРАВДА ВОСТОКА», «ҲАҚИҚАТИ ЎЗБЕКИСТОН», «ЛЕНИН БАЙРОҒИ», «ҚИШЛОҚ ҲАҚИҚАТИ», «СЕЛЬСКАЯ ПРАВДА», «НЕОС ДРОМОС», «ЎЗБЕКИСТОН МАДАНИЯТИ», «ЁШ ЛЕНИНЧИ», «КОМСОМОЛЕЦ УЗБЕКИСТАНА», «ЎҚИТУВЧИЛАР ГАЗЕТАСИ», «ЛЕНИН УЧҚУНИ», «ПИОНЕР ВОСТОКА», «ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ», «ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА», «ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», «ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ», «РЕКЛАМНОЕ ПРИЛОЖЕНИЕ», «ТОШКЕНТДАН ГАПИРАМИЗ ВА КЎРСАТАМИЗ», «ГОВОРИТ И ПОКАЗЫВАЕТ ТАШКЕНТ», «ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИ», «КОММУНИСТ УЗБЕКИСТАНА», «ПАРТИЯ ТУРМУШИ», «ПАРТИЙНАЯ ЖИЗНЬ», «ЎЗБЕКИСТОН АГИТАТОРИ», «АГИТАТОР УЗБЕКИСТАНА», «ГУЛИСТОН», «МЕҲНАТ ВА ТУРМУШ», «САОДАТ», «МУШТУМ», «МУХБИР», «КОРРЕСПОНДЕНТ», «ЎЗБЕКИСТОН ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ», «СЕЛЬСКОЕ ХОЗЯЙСТВО УЗБЕКИСТАНА», «ГУЛХАН», «ҒУНЧА».

Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг нашриёти, Ўзбекистон ССР Алоқа министрлиги», «Союз печать» бошқармаси.

САВДО ТАШКИЛОТЛАРИ ДИҚҚАТИГА!

ЯНГИ ЙИЛ СОВҒАЛАРИ ИЧИГА СОЛИНАДИГАН ОТКРИТКАЛАРНИНГ МИНГ ДОНАСИНИ 2 СЎМ 99 ТИЙИНГА

СОТИБ ОЛИШИНГИЗ МУМКИН.

Мурожаат учун адрес: Тошкент шаҳар, «Правда Востока» кўчаси, 26-уй. Телефонлар: 338040; 335872.

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Орган Ташкентского обкома КП Узбекистана и облисполкома

БИЗНИНГ АДРЕС: 700029, ГСП, Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, № 26. ТЕЛЕФОНЛАР: Эълонлар — 338142, коммутатор — 330249 дан 330258 гача.

Р—03964. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети нашриётининг босмахонаси Тошкент шаҳри Индекс 64634 А—2692.